

Årsrapporten blev godkendt på generalforsamlingen d. 27. april 2017

27. april 2017

Lars-Erik Brenøe, Dirigent

A.P. MØLLER

A.P. Møller Holding A/S

Årsrapport for 2016

4. regnskabsår

Esplanaden 50

1263 København K

CVR. Nr. 25 67 92 88

Indholdsfortegnelse

Ledelsesberetning for 2016	Side 3
Regnskab for A.P. møller Holding A/S	Side 10
Noter til årsregnskabet	Side 13
Konsolideret regnskab for A.P. Møller Holding Gruppen	Side 17
Noter til konsolideret regnskab	Side 23
Ledespåtegning	Side 67
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	Side 68
Virksomhedsoversigt	Side 71

Ledelsesberetning for 2016

Beløb i DKK mio.

Hovedtal for A.P. Møller Holding Gruppen (IFRS-tal)

	2016	2015	2014	2013	2012
Omsætning	238.532	270.810	267.197	266.236	286.753
Resultat før af- og nedskrivninger m.v. (EBITDA)	45.490	60.944	66.940	63.892	68.352
Af- og nedskrivninger	48.873	53.371	39.356	26.007	29.346
Avance ved salg af anlægsaktiver m.v., netto	1.199	1.751	3.369	814	3.532
Andel af resultat i joint ventures	1.004	1.111	-35	854	754
Andel af resultat i associerede virksomheder	4.519	3.363	2.315	1.660	1.286
Resultat før finansielle poster (EBIT)	3.339	13.798	33.233	41.213	44.578
Finansielle poster, netto	-4.655	-3.047	-3.319	-4.021	-4.515
Resultat før skat	-1.316	10.751	29.914	37.192	40.063
Skat	7.050	3.541	16.718	18.186	18.315
Årets resultat af fortsættende aktiviteter	-8.366	7.210	13.196	19.006	21.748
Årets resultat af ophørte aktiviteter	-	-	16.041	2.216	1.649
Årets resultat	-8.366	7.210	29.237	21.222	23.397
A.P. Møller Holding A/S' andel	-1.349	3.466	11.754	8.045	8.934
Balancesum	464.366	458.279	425.174	403.796	409.698
Egenkapital	256.376	267.107	262.203	230.607	222.539
Pengestrøm fra driftsaktiviteter	30.753	54.626	49.189	50.056	40.796
Pengestrøm vedrørende anlægsinvesteringer	-25.149	-40.047	-34.964	-27.425	-33.730
Investeringer i anlægsaktiver	39.677	51.084	52.625	39.815	45.344
Egenkapitalforrentning efter skat	-3,2%	2,7%	11,9%	9,4%	10,9%
Egenkapitalandel	55,2%	58,3%	61,7%	57,1%	54,3%

A.P. Møller Holding A/S

A.P. Møller Holding investerer i og bygger nyttige og værdiskabende virksomheder. Som den erhvervsdrivende del af A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal (A.P. Møller Fonden) er det vores formål at udøve Fondens rolle som engageret ejer og sikre at Fonden i kommende generationer kan yde til samfundet i form af donationer. Vi opfylder dette formål ved at sikre den langsigtede levedygtighed af vores virksomheder samt ved at investere i og bygge nye forretninger.

Selskabets aktiviteter i 2016 har primært været knyttet til selskabets aktieposter i A.P. Møller – Mærsk og Danske Bank, og ved årets udgang udgør disse aktieposter fortsat de primære aktiver.

Eksklusive indregning af resultatandele fra A.P. Møller – Mærsk og APMH Invest (inkl. Danske Bank) udgjorde moderselskabets resultat efter skat DKK 4 mio. (DKK 53 mio.), hvilket er i overensstemmelse med det forventede. Inklusive resultatandelene fra A.P. Møller – Mærsk og APMH Invest blev resultatet DKK -1.773 mio. (DKK 3.326 mio.).

Udbytte fra A.P. Møller - Mærsk modtaget i april 2016 udgjorde DKK 2,6 mia. Salgsprovenu af aktier fra deltagelse i tilbagekøbsprogrammer gennemført af A.P. Møller – Mærsk udgjorde i 2016 DKK 1,3 mia. (DKK 2,1 mia.)

Omkostningerne udgjorde DKK 25 mio. (DKK 19 mio.) Det gennemsnitlige antal medarbejdere udgjorde 3.

Selskabets direktion blev i 2. halvår 2016 udvidet med Robert Ugglå som CEO og Martin Larsen som CFO.

Der foreslås udbetaling af udbytte på DKK 0,5 mia. (DKK 1,0 mia.) til selskabets aktionær, A.P. Møller Fonden.

A.P. Møller – Mærsk Gruppen

A.P. Møller – Mærsk Gruppen fik et utilfredsstillende resultat på DKK -12,8 mia. (DKK +6,2 mia.), som var negativt påvirket af nedskrivning på DKK 18,8 mia. (DKK 17,5 mia.) primært relateret til Maersk Drilling med DKK 9,4 mia. (DKK 0,2 mia.) og Maersk Supply Service med DKK 8,1 mia. (DKK 0,0 mia.). Det underliggende resultat blev DKK 4,8 mia., hvilket var i overensstemmelse med gruppens senest offentliggjorte forventninger. Afkastet af den investerede kapital (ROIC) blev - 2,7% (+2,9%). Den fri pengestrøm var DKK -0,2 mia. (DKK +44,3 mia. inklusive salg af Danske Bank aktier for DKK 32,9 mia.).

Efterspørgslen på containertransport steg mindre end forventet i årets første halvdel, hvilket medførte et betydeligt nedadgående pres på fragtraterne. I 2. halvår – og specielt i fjerde kvartal – steg efterspørgslen igen samtidig med stigningstakten i ny kapacitet faldt. Det medførte en gradvis forbedring af fragtraterne. De vanskelige markedsbetingelser medførte en konsolidering i sektoren, og at en stor aktør stoppede sine aktiviteter. Maersk Line konsoliderede sin position som

den mest effektive aktør, og erobrede samtidig betydelige markedsandele. Konsolideringen inden for containerskibsindustrien og en svingende oliepris påvirkede indtjeningen i APM Terminals negativt. APM Terminals har over de senere år kraftigt udvidet sit terminalnetværk med overvægt i udviklingslande og i lande med stor olieeksponering.

Oliepriserne var på det laveste niveau i begyndelsen af året, og er siden da steget betydeligt, men fra et meget lavt niveau. Maersk Oil tilpassede sig markedsvilkårene ved en succesfuld acceleration af det oprindelige omkostningsbesparelserprogram, og samtidig forbedredes produktionseffektiviteten og fremdriften på store projekter.

På trods af betydelige initiativer til omkostningsreduktioner blev Maersk Drilling og Maersk Supply Service ramt af olieindustriens fokus på omkostningsbesparelser og annulleringer af projekter, navnlig i lyset af den store tilgang af ny kapacitet i de senere år. Med baggrund i de vanskelige markedsbetingelser foretog Maersk Drilling og Maersk Supply Service betydelige nedskrivninger på DKK 10,1 mia. før skat svarende til 18% af den investerede kapital og af nybygningskontrakterne, henholdsvis DKK 8,1 mia. før skat svarende til 44% af den investerede kapital og af nybygningskontrakterne. Maersk Tankers forbedrede sine forretningsmæssige resultater, øgede kontraktdekningen og gennemførte omkostningsbesparelser, hvilket delvis opvejede den negative påvirkning af faldende rater. Som følge af den nye strategi for A.P. Møller – Mærsk iværksatte alle olie- og olierelaterede forretningsområder processer, der skal forberede adskillelsen fra A.P. Møller – Mærsk.

Maersk Line fik et underskud på DKK 2,5 mia. (overskud på DKK 8,8 mia.) og en ROIC på -1,9% (+6,5%). Det underliggende resultat var DKK -2,6 mia. (DKK 8,6 mia.) på grund af ringe markedsbetingelser, som betød betydeligt lavere fragtrater. Disse blev delvis modvirket af højere fragtmængder og lavere enhedsomkostninger, der skyldes lavere bunkerpriser, højere udnyttelsesgrad og omkostningseffektiviseringer.

Maersk Line indgik den 1. december en aftale om køb af det tyske containershippingselskab Hamburg Süd. Endelig aftale er indgået 14. marts 2017 og er betinget af bestyrelses- og myndighedsgodkendelser, som forventes senere i 2017. Købet forventes at være endelig gennemført ultimo 2017.

APM Terminals opnåede et overskud på DKK 2,9 mia. (DKK 4,4 mia.) og en ROIC på 5,7% (10,9%). Det underliggende resultat blev DKK 2,9 mia. (DKK 4,2 mia.). Det lavere resultat skyldes lavere overskud i terminaler i Sydamerika, Nordvesteuropa og Afrika, som blev forretningsmæssigt udfordrede af ændringer i containerlinernes netværk og svage underliggende markeder, som kun delvist blev opvejet af omkostningsbesparelser.

Damco opnåede et overskud på DKK 0,2 mia. (DKK 0,1 mia.) og en ROIC på 14,6% (7,1%), og **Svitzer** fik et resultat på DKK 0,6 mia. (DKK 0,8 mia.) og en ROIC på 7,5% (10,9%).

Maersk Oil fik et overskud på DKK 3,2 mia. (DKK -14,4 mia.) og en positiv ROIC på 11,4% (-38,6%) på baggrund af en gennemsnitlig oliepris på USD 44 pr. tønde mod USD 52 pr. tønde i 2015. Det

underliggende resultat på DKK 3,3 mia. (DKK 2,9 mia.) var positivt påvirket af en omkostningsreduktion på 36%, hvilket overstiger målsætningen på 20% for perioden 2014-16. Hertil kommer en højere produktionseffektivitet og en reduktion af hensættelser på DKK 0,6 mia. Dette var delvist modvirket af den lavere gennemsnitlige oliepris.

Maersk Drilling fik et resultat på DKK -4,7 mia. (DKK 5,0 mia.), som var negativt påvirket af en nedskrivning på DKK 9,4 mia. efter skat (DKK 0,2 mia.), og opnåede en ROIC på -9,0% (9,3%). Det underliggende resultat på DKK 5,0 mia. (DKK 4,9 mia.) var positivt påvirket af annulleringsbetalinger på ca. DKK 1,0 mia. indtægtsført i 2016 i stedet for 2017, en høj operationel opetid og besparelser på de operationelle omkostninger. Modsat var resultatet påvirket af, at ti rigge var helt eller delvis oplagt mod tre rigge i 2015.

Maersk Supply Service fik et resultat på DKK -8,1 mia. (DKK 1,0 mia.) og en ROIC på -76,7% (8,5%), som var påvirket af nedskrivninger på DKK 8,1 mia. (DKK 0 mia.), lavere rater, lavere udnyttelse og færre dage, hvor skibe var til rådighed på grund af frasalg og oplagte skibe. Det underliggende resultat var DKK -0,3 mia. (DKK 0,8 mia.).

Maersk Tankers opnåede et resultat på DKK 0,4 mia. (DKK 1,1 mia.) og en ROIC på 3,7% (9,9%), som var negativt påvirket af faldende rater, som dog delvist blev opvejet af forbedret drift, øget kontraktdekning og besparelser.

Andre forretningsområder fik et resultat på DKK -0,8 mia. (DKK 2,1 mia.) hovedsagelig på grund af en nedskrivning på DKK 0,9 mia. i RORO-forretningen. Resultatet for 2015 inkluderede gevinster fra salget af aktier i Danske Bank på DKK 1,5 mia. og i Esvagt på DKK 0,5 mia.

Strategisk review. A.P. Møller – Mærsk iværksatte den 23. juni 2016 et strategisk review, med henblik på at vurdere de strategiske og strukturelle muligheder og med den målsætning at generere vækst, omstillingsparathed, høste synergier og maksimere aktionærernes værdiskabelse.

Resultatet af det strategiske review, som blev annonceret i september, udmlyttede sig i en tydelig beslutning om en ny strategi for A.P. Møller – Mærsk, som blandt andet medfører en opdeling af gruppen i en Transport- og logistikdivision og en Energidivision, som inkluderer olie- og olierelaterede aktiviteter. Som et resultat af reviewet blev direktionen ændret, således at den nu består af Koncernchef (Group CEO) Søren Skou, Vicekoncernchef (Group Vice-CEO) Claus V. Hemmingsen og Koncernfinanschef (Group CFO) Jakob Stausholm.

Resultatet indebærer også, at A.P. Møller – Mærsk fremadrettet vil blive en integreret transport- og logistikforretning, mens olieforretningen og de olierelaterede forretningsområder sammen eller individuelt vil blive separeret fra A.P. Møller – Mærsk.

For yderligere informationer om udviklingen i A.P. Møller – Mærsk Gruppen, henvises til dennes koncernregnskab (på engelsk), der kan findes på <http://investor.maersk.com/>

Danske Bank

Danske Bank-koncernen opnåede i 2016 en betydelig fremgang i et udfordrende marked med en styrket markedspostion og forbedret kundetilfredshed. Resultat efter skat forbedredes og blev på DKK 19,9 mia. (17,7 mia. ekskl. goodwillnedskrivninger).

Egenkapitalforrentningen efter skat steg til 13,1% (8,5%), og dermed nåede banken målsætningen om en forrentning på mindst 12,5%.

For yderligere informationer om udviklingen i Danske Bank-koncernen, henvises til dennes koncernregnskab (på engelsk), der kan findes på <https://danskebank.com/investor-relations/reports>

Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger

Udarbejdelsen af årsregnskabet og det konsoliderede regnskab kræver, at ledelsen foretager vurderinger og skøn samt anlægger forudsætninger, der påvirker de rapporterede beløb. Der henviser til det konsoliderede regnskabs note 23 for yderligere behandling heraf.

Bæredygtighed og kønsmæssig sammensætning af ledelsen

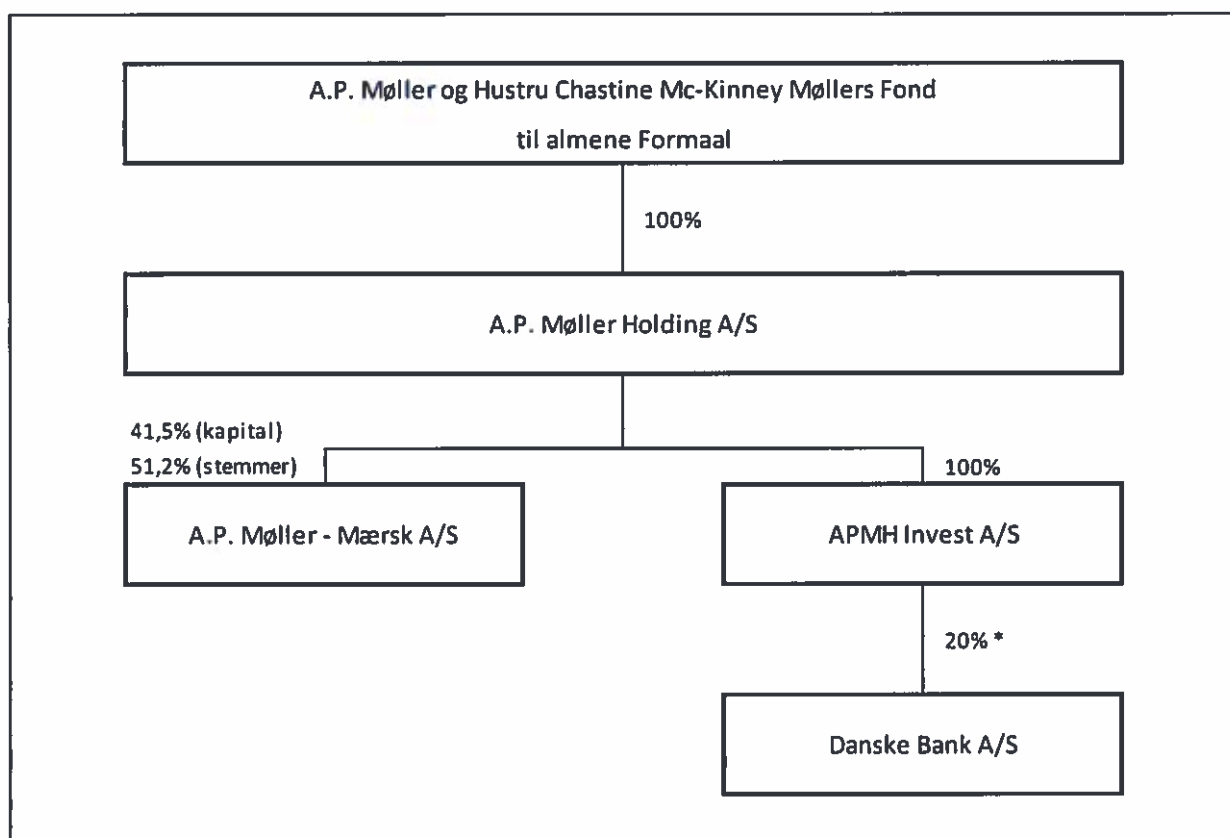
Der er ikke udarbejdet en politik vedrørende bæredygtighed for A.P. Møller Holding A/S. For så vidt angår den kønsmæssige sammensætning af bestyrelsen, vurderes den nuværende fordeling som hensigtsmæssig. For øvrige ledelsesniveauer udarbejdes særskilte politikker i de relevante selskaber.

For så vidt angår A.P. Møller – Mærsk Gruppen er en uafhængigt verificeret rapport om bæredygtighed for 2016 offentliggjort og giver detaljeret information om Gruppens resultater inden for bæredygtighed og ny bæredygtighedsstrategi. Rapporten fungerer som Gruppens fremskridtsrapport i henhold til FN's Global Compact og opfylder årsregnskabslovens krav om redegørelse for samfundsansvar og rapportering om den kønsmæssige sammensætning af ledelsen. Rapporten, Sustainability Report 2016, (på engelsk) er tilgængelig på www.maersk.com/sustainability-report-2016

Betalinger til myndigheder – Mærsk Oil

Oplysninger om skattebetalinger opdelt på lande for 2016 i overensstemmelse med EU's regnskabsdirektiv og som implementeret i Årsregnskabslovens §99c er offentliggjort i en selvstændig rapport. Rapporten, Payments to Governments 2016, (på engelsk) er tilgængelig på <http://investor.maersk.com/financials.cfm>

Koncernstruktur ultimo 2016

Note: Datterselskaber af A.P. Møller – Mærsk og Danske Bank samt selskaber uden aktivitet er udeladt.

*) I procent af udstedte aktier.

Forventninger til 2017

A.P. Møller Holding A/S' resultat vil i alt væsentlighed være påvirket af andelen af resultatet i A.P. Møller – Mærsk Gruppen (41,5% ejet) og Danske Bank (20,0% ejet). Herudover forventes en mindre negativ effekt fra renter af nettogælden i selskabet og APMH Invest A/S.

A.P. Møller – Mærsk Gruppen *) forventer ifølge årsrapporten et underliggende resultat over 2016, som var på DKK 4,8 mia. Brutto forventes pengestrømme til brug for anlægsinvesteringer at blive DKK 38,5 – 45,5 mia. (DKK 33,6 mia.). Transport- og logistikdivisionen forventer et underliggende resultat på over DKK 7 mia., og Energidivisionen et underliggende resultat på ca. DKK 3,5 mia. med Maersk Oil som den største bidrager. Netto finansomkostninger forventes at blive ca. DKK -3,5 mia.

Danske Bank forventer ifølge årsrapporten et resultat efter skat på DKK 17 – 19 mia. (DKK 19,9 mia.).

Der er betydelig usikkerhed knyttet til forventningerne til 2017, ikke mindst som følge af udviklingen i verdensøkonomien, fragtrater på containertransport og olieprisen, og for Danske Banks vedkommende for de makroøkonomiske forhold i de lande, hvor banken opererer.

A.P. Møller – Mærsk Gruppens forventede underliggende resultat afhænger af en række faktorer. Baseret på det forventede indtjeningsniveau, og alt andet lige, er følsomheden (offentliggjort pr. 8. februar 2017 i A.P. Møller – Mærsk A/S' årsrapport for 2016) for de fire vigtigste faktorer estimeret i nedenstående tabel.

Faktorer	Ændring	Effekt på Gruppens resultat *
Oliepris for Maersk Oil	+/- 10 USD/tønne	+/- DKK 1,8 mia.
Bunkerpris	+/- 100 USD/ton	-/+ DKK 2,8 mia.
Containerfragtrate	+/- 100 USD/FFE	+/- DKK 7,7 mia.
Containerfragtmængde	+/- 100.000 FFE	+/- DKK 0,7 mia.

*) Forventningerne til A.P. Møller – Mærsk resultater for 2017 samt følsomheder er omregnet ved anvendelse af en DKK/USD kurs på 7,00.

Beløb i DKK mio.

Regnskab for A.P. Møller Holding A/S**Resultatopgørelse for 1. januar til 31. december**

Note		2016	2015
1	Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder	-1.777,4	3.229,0
2	Indtægter af kapitalandel i associeret virksomhed	0,0	44,2
3	Personaleomkostninger	-6,6	-3,8
	Andre eksterne omkostninger	-18,3	-15,0
	Resultat før finansielle poster	-1.802,3	3.254,4
4	Finansielle indtægter	8,4	157,2
5	Finansielle omkostninger	-2,2	-6,3
	Resultat før skat	-1.796,1	3.405,3
6	Skat af årets resultat	23,1	-79,6
	Årets resultat	-1.773,0	3.325,7
	Anvendt således		
	Udbytte	500,0	1.000,0
	Til nettoopskrivning efter den indre værdis metode	-4.370,0	-14.520,9
	Overført resultat	2.097,0	16.846,6
		-1.773,0	3.325,7

Beløb i DKK mio.

Balance pr. 31. december

Note		2016	2015
	Finansielle anlægsaktiver		
1	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	119.125,9	120.571,2
2	Kapitalandel i associeret virksomhed	0,0	0,0
	Anlægsaktiver i alt	119.125,9	120.571,2
	Omsætningsaktiver		
	Andre tilgodehavender	2,3	45,3
7	Udskudt skatteaktiv	0,8	2,2
8	Andre værdipapirer og kapitalandele	137,6	136,3
10	Tilgodehavende aktuel skat	4,5	0,0
	Likvide beholdninger	19,5	412,1
	Omsætningsaktiver i alt	164,7	595,9
	AKTIVER I ALT	119.290,6	121.167,1

Note		2016	2015
	Egenkapital		
	Selskabskapital	2.000,0	2.000,0
	Reserver for nettoopskrivning efter indre værdis metode	6.195,5	9.451,1
	Overført resultat m.v.	110.590,8	108.669,3
	Foreslået udbytte	500,0	1.000,0
9	Egenkapital i alt	119.286,3	121.120,4
	Kortfristet gæld		
10	Selskabsskat	0,0	45,3
	Leverandørgæld	2,8	0,5
	Anden gæld	1,5	0,9
	Kortfristede gældsforpligtelser i alt	4,3	46,7
	Gældsforpligtelser i alt	4,3	46,7
	PASSIVER I ALT	119.290,6	121.167,1

- 11 Nærtstående parter
 12 Eventualforpligtelser
 13 Anvendt regnskabspraksis for moderselskabet

Beløb i DKK mio.

Egenkapitalopgørelse

	Selskabskapital	Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode	Overført resultat m.v.	Foreslået udbytte	I alt
Egenkapital 31. december 2014	1.000,0	19.510,4	87.533,0	1.000,0	109.043,4
Kapitalforhøjelse via apportindskud	1.000,0	-	3.043,8	-	4.043,8
Udbetalt udbytte i året	-	-	-	-1.000,0	-1.000,0
Årets resultat	-	-14.520,9	16.846,6	1.000,0	3.325,7
Øvrige reguleringer m.v. ¹	-	4.461,6	1.245,9	-	5.707,5
Egenkapital 31. december 2015	2.000,0	9.451,1	108.669,3	1.000,0	121.120,4
Udbetalt udbytte i året	-	-	-	-1.000,0	-1.000,0
Årets resultat	-	-4.370,0	2.097,0	500,0	-1.773,0
Øvrige reguleringer m.v. ¹	-	1.114,4	-175,5	-	938,9
Egenkapital 31. december 2016	2.000,0	6.195,5	110.590,8	500,0	119.286,3

¹ Omfatter primært valutakursregulering.

Beløb i DKK mio.

Noter til årsregnskabet for A.P. Møller Holding A/S

NOTE 1: TILKNYTTETE VIRKSOMHEDER

	2016	2015	
Tilknyttede virksomheder			
Anskaffelsessum primo	111.120,1	85.811,4	
Tilgang	3.325,5	27.199,7	
Afgang	-1.515,2	-1.891,0	
Anskaffelsessum ultimo	112.930,4	111.120,1	
Regulering til regnskabsmæssig værdi primo	9.451,1	19.507,1	
Andel i årets resultat	-1.777,4	3.229,0	
Udbytte	-2.592,5	-17.629,1	
Afgang	-271,2	-341,2	
Øvrige reguleringer	1.385,5	4.685,3	
Regulering til regnskabsmæssig værdi ultimo	6.195,5	9.451,1	
Regnskabsmæssig værdi	119.125,9	120.571,2	
Tilknyttede virksomheder:	Hjemsted	Ejerandel	Stemmeandel
A.P. Møller - Mærsk A/S	København	41,51%	51,23%
APMH Invest A/S	København	100,00%	100,00%
A.P. Møller Holding Invest II A/S	København	100,00%	100,00%

I øvrigt henvises til virksomhedsoversigten placeret sidst i årsrapporten, som udgør en integreret del af denne note.

NOTE 2: ASSOCIERET VIRKSOMHED

	2016	2015	
Associeret virksomhed			
Anskaffelsessum primo	0,0	295,4	
Tilgang	0,0	4.043,8	
Afgang	0,0	-4.339,2	
Anskaffelsessum ultimo	0,0	0,0	
Regulering til regnskabsmæssig værdi primo	0,0	3,3	
Andel i årets resultat	0,0	44,2	
Udbytte	0,0	-165,0	
Afgang	0,0	119,7	
Øvrige reguleringer	0,0	-2,2	
Regulering til regnskabsmæssig værdi ultimo	0,0	0,0	
Regnskabsmæssig værdi	0,0	0,0	
Associeret virksomhed	Hjemsted	Ejerandel	Stemmeandel
Danske Bank A/S	København	0,00%	0,00%

Beløb i DKK mio.

NOTE 3: PERSONALEOMKOSTNINGER

	2016	2015
Lønninger	-6,4	-3,7
Pensioner	-0,2	-0,1
Andre omkostninger til social sikring	0,0	0,0
I alt	-6,6	-3,8
Gennemsnitligt antal medarbejdere	3	2
Vederlag til direktion udgør DKK 4,2 mio.		
Vederlag til bestyrelse udgør DKK 0,8 mio.		

NOTE 4: FINANSIELLE INDTÆGTER

	2016	2015
Renteindtægter	0,0	8,1
Aktieudbytter	5,9	0,4
Avancer/tab aktier	0,0	147,8
Avancer/tab obligationer	1,8	0,0
Øvrige finansielle indtægter	0,7	0,9
I alt	8,4	157,2

NOTE 5: FINANSIELLE OMKOSTNINGER

	2016	2015
Renteudgifter	-1,7	-2,4
Avancer/tab aktier	-0,5	0,0
Avancer/tab obligationer	0,0	-3,7
Øvrige finansielle udgifter	0,0	-0,2
I alt	-2,2	-6,3

NOTE 6. SKAT AF ÅRETS RESULTAT

	2016	2015
Skat af årets resultat	3,2	-81,7
Regulering skat tidligere år	21,3	-0,1
Regulering udskudt skat	-1,4	2,2
I alt	23,1	-79,6

NOTE 7. UDSKUDT SKATTEAKTIV

	2016	2015
Udskudt skatteaktiv primo	2,2	0,0
Regulering udskudt skat vedrørende tidligere år	0,0	0,0
Regulering udskudt skat i året	-1,4	2,2
Udskudt skatteaktiv ultimo	0,8	2,2

Udskudt skat opgøres på basis af forskel mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser. Det er ledelsens vurdering, at det udskudte skatteaktiv kan udnyttes af selskabet selv eller i sambeskatningskredsen inden for en kortere årrække.

Beløb i DKK mio.

NOTE 8. ANDRE VÆRDIPAPIRER OG KAPITALANDELE

	2016	2015
Obligationer		
Kostpris	80,0	80,0
Dagsværdiregulering	-0,3	-2,2
I alt obligationer	79,7	77,8
Aktier		
Kostpris	60,0	60,0
Dagsværdiregulering	-2,1	-1,5
I alt aktier	57,9	58,5
I alt	137,6	136,3

NOTE 9. SELSKABSKAPITAL

Bevægelser på selskabskapitalen de seneste 5 år

Stiftelse, 20. december 2013	999,0
Kontant kapitalforhøjelse, 20. december 2013	1,0
Kapitalforhøjelse via apportindsud, 2. marts 2015	1.000,0
Selskabskapital pr. 31. december 2016	2.000,0

Selskabskapitalen består af 1.000 aktier á nominelt DKK 1 mio.

NOTE 10. SELSKABSSKAT

	2016	2015
Skyldig skat primo	45,3	22,3
Regulering skat tidligere år	-21,3	0,1
Skat af årets resultat	-3,2	81,7
Betalt skat i året	-25,3	-58,8
I alt	-4,5	45,3

NOTE 11. NÆRTSTÅENDE PARTER

A.P. Møller Fonden, København ejer 100% af selskabets kapital.

NOTE 12. EVENTUALFORPLIGTELSER

Selskabet indgår i national sambeskatning med øvrige danske selskaber i A.P. Møller – Holding Gruppen. Selskabet hæfter solidarisk for betaling af skatter og kildeskat.

NOTE 13. ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Årsrapporten for A.P. Møller Holding A/S er udarbejdet efter bestemmelserne i Årsregnskabsloven for regnskabsklasse store C-virksomheder.

I forhold til den beskrevne anvendte regnskabspraksis for A.P. Møller Holding Gruppen - som fremgår af note 21 til det konsoliderede regnskab - afviger den anvendte regnskabspraksis for selskabet primært på følgende punkter:

- Aktier i dattervirksomhed værdiansættes efter indre værdis metode. Andel i resultat efter skat i dattervirksomhed indgår som særskilte poster i resultatopgørelsen.
- Goodwill og andre immaterielle aktiver med ubestemmelig brugstid afskrives over maksimalt 10 år.

Der er foretaget enkelte tilpasninger af opstillingsform og benævnelser under hensyn til selskabets karakter. Tilpasninger har hverken betydning for resultat eller egenkapital.

Med henvisning til årsregnskabslovens §86, stk. 4 udarbejdes der ikke pengestrømsopgørelse for moderselskabet.

Beløb i DKK mio.

Konsolideret regnskab for A.P. Møller Holding Gruppen**Konsolideret resultatopgørelse for 1. januar til 31. december**

Note	2016	2015
Omsætning	238.532	270.810
1 Driftsomkostninger	193.053	210.079
Andre indtægter	1.663	1.849
Andre omkostninger	1.652	1.636
Resultat før af- og nedskrivninger m.v.	45.490	60.944
5,6 Af- og nedskrivninger	48.873	53.371
2 Avance ved salg af anlægsaktiver m.v., netto	1.199	1.751
7 Andel af resultat i joint ventures	1.004	1.111
7 Andel af resultat i associerede virksomheder	4.519	3.363
Resultat før finansielle poster	3.339	13.798
3 Finansielle indtægter	6.293	7.712
3 Finansielle omkostninger	10.948	10.759
Resultat før skat	-1.316	10.751
4 Skat	7.050	3.541
Årets resultat	-8.366	7.210
Heraf:		
Minoritetsinteresser	-7.017	3.744
A.P. Møller Holding A/S' andel	-1.349	3.466

Beløb i DKK mio.

Konsolideret totalindkomstopgørelse for 1. januar til 31. december

Note	2016	2015
Årets resultat	-8.366	7.210
Poster der er eller kan blive reklassificeret til resultatopgørelsen		
Omregning til funktional valuta :		
Årets regulering	-2.220	-3.268
Overført til resultatopgørelse, avance ved salg af anlægsaktiver m.v., netto - fortsættende aktiviteter	-	705
Andre aktieinvesteringer:		
Årets værdiregulering	159	-652
Overført til resultatopgørelse, avance ved salg af anlægsaktiver m.v., netto	-343	-12
13 Sikring af pengestrømme:		
Årets værdiregulering af sikringsinstrumenter	-1.554	-2.244
Overført til resultatopgørelse:	995	2.029
Overført til kostpris af materielle aktiver	780	-13
4 Skat af anden totalindkomst	105	44
Andel af anden totalindkomst i joint ventures og associerede virksomheder efter skat	-129	227
Poster der er eller kan blive reklassificeret til resultatopgørelsen i alt	-2.207	-3.184
Poster der ikke kan blive reklassificeret til resultatopgørelsen		
11 Aktuarmæssige gevinster/tab på ydelsesbaserede pensionsordninger m.v.	-646	423
Omregning fra funktional valuta til præsentrationsvaluta	6.842	24.793
4 Skat af anden totalindkomst	-	34
Poster der ikke kan blive reklassificeret til resultatopgørelsen i alt	6.196	25.250
Anden totalindkomst efter skat	3.989	22.066
Årets totalindkomst	-4.377	29.276
Heraf:		
Minoritetsinteresser	-4.475	19.457
A.P. Møller Holding A/S' andel	98	9.819

Beløb i DKK mio.

Konsolideret balance pr. 31. december – Aktiver

Note		2016	2015
5	Immaterielle aktiver	25.538	13.127
6	Materielle aktiver	292.753	300.512
7	Kapitalandele i joint ventures	12.337	11.771
7	Kapitalandele i associerede virksomheder	38.844	40.235
	Andre aktieinvesteringer	5.617	5.877
13	Afledte finansielle instrumenter	95	114
11	Pensioner, nettoaktiver	675	1.104
	Udlån	895	3.303
	Andre tilgodehavender	4.464	3.032
	Finansielle anlægsaktiver	62.927	65.436
8	Udskudt skat	4.172	6.090
	Anlægsaktiver i alt	385.390	385.165
	Vare- og driftsbeholdninger	6.084	5.334
	Tilgodehavender fra kunder	26.896	23.737
	Tilgodehavende skat	2.083	1.328
13	Afledte finansielle instrumenter	1.134	575
	Udlån	1.426	435
	Andre tilgodehavender	6.720	6.259
	Periodeafgrænsningsposter	4.243	4.270
	Tilgodehavender m.v.	42.502	36.604
	Værdipapirer	604	2.438
	Likvide beholdninger	29.058	27.901
	Aktiver bestemt til salg	728	837
	Omsætningsaktiver i alt	78.976	73.114
	Aktiver i alt	464.366	458.279

Beløb i DKK mio.

Konsolideret balance pr. 31. december – Passiver

Note	2016	2015
Aktiekapital	2.000	2.000
Reserver	119.018	119.744
Foreslået udbytte til udlodning	500	1.000
Egenkapital - A.P. Møller Holding A/S	121.518	122.744
Minoritetsinteresser	134.858	144.363
Egenkapital i alt	256.376	267.107
10 Langfristede lån	93.972	85.600
11 Pensioner og lignende forpligtelser	1.679	2.004
12 Hensatte forpligtelser	25.204	31.005
13 Afledte finansielle instrumenter	3.714	4.451
8 Udskudt skat	4.269	1.914
Anden gæld	233	38
Andre langfristede forpligtelser	35.099	39.412
Langfristede forpligtelser i alt	129.071	125.012
10 Kortfristede lån	17.398	10.381
12 Hensatte forpligtelser	8.856	8.001
Leverandørgæld	34.581	34.256
Skyldig skat	1.492	1.529
13 Afledte finansielle instrumenter	3.784	1.971
Anden gæld	9.519	8.234
Periodeafgrænsningsposter	3.176	1.637
Andre kortfristede forpligtelser	61.408	55.628
Forpligtelser vedrørende aktiver bestemt til salg	113	151
Kortfristede forpligtelser i alt	78.919	66.160
Forpligtelser i alt	207.990	191.172
Passiver i alt	464.366	458.279

Beløb i DKK mio.

Konsolideret pengestrømsopgørelse for 1. januar til 31. december

Note	2016	2015
Resultat før finansielle poster	3.339	13.798
5,6 Af- og nedskrivninger	48.873	53.371
2 Avance ved salg af anlægsaktiver m.v., netto	-606	-1.569
Andel af resultat i joint ventures	-1.004	-1.111
Andel af resultat i associerede virksomheder	-4.519	-3.363
18 Ændring i driftskapital	-1.743	2.566
Ændring i hensættelser og pensionsforpligtelser m.v.	-5.748	-665
Andre ikke kontante poster m.v.	879	874
Pengestrøm fra driftsaktiviteter før finansielle poster og skat	39.471	63.901
Modtagne udbytter	3.187	2.205
Renter og andre finansielle indbetalinger	518	331
Finansielle udbetalinger	-4.665	-1.859
Betalte skatter	-7.758	-9.952
Pengestrøm fra driftsaktiviteter	30.753	54.626
18 Køb af immaterielle og materielle aktiver	-29.412	-47.916
Salg af immaterielle og materielle aktiver	3.320	3.458
19 Køb af dattervirksomheder og aktiviteter	-4.765	-137
19 Salg af dattervirksomheder og aktiviteter	97	2.140
18 Andre finansielle investeringer	5.611	2.408
Pengestrøm vedrørende anlægsinvesteringer	-25.149	-40.047
Køb/salg af værdipapirer, handelsbeholdning	1.837	2.404
Pengestrøm vedrørende investeringsaktiviteter	-23.312	-37.643
Afdrag på lån	-16.605	-11.573
Provenu ved optagelse af lån	20.026	28.955
Køb af egne aktier	-1.857	-3.084
Salg af egne aktier	14	172
Udbetalt udbytte til A.P. Møller Fonden	-1.000	-1.000
Udbetalt udbytte fra A.P. Møller - Mærsk Gruppen til minoritetsinteresser	-4.175	-24.282
Andre egenkapitaltransaktioner	-227	59
Pengestrøm vedrørende finansieringsaktiviteter	-3.824	-10.753
Årets nettopengestrøm	3.617	6.230
Likvide beholdninger 1. januar	27.821	22.082
Valutakursregulering af likvide beholdninger	-2.579	-491
Likvide beholdninger 31. december	28.859	27.821
Heraf klassificeret som aktiver bestemt til salg	-135	-
Likvide beholdninger 31. december	28.724	27.821
	2016	2015
Likvide beholdninger	29.058	27.901
Overtræksfaciliteter	334	80
Likvide beholdninger 31. december	28.724	27.821

Likvide beholdninger indeholder DKK 8,1 mia. (DKK 8,2 mia.), der vedrører likvider i lande med valutakontrol eller andre restriktioner. Sådanne beholdninger er ikke umiddelbart til rådighed for generel anvendelse for moderselskabet eller andre dattervirksomheder.

Beløb i DKK mio.

Konsolideret egenkapitalopgørelse

2016

Note	Aktiekapital	Omregningsreserve	Reserve for andre aktieinvesteringer	Reserve for sikringsinstrumenter	Overført resultat	Foreslået udbytte til udlodning	I alt	Minoritetsinteresser *	Egenkapital i alt
Egenkapital 1. januar 2016	2.000	-1.080	-581	-854	122.259	1.000	122.744	144.363	267.107
Omregning til præsenteringsvaluta	-	-988	-23	-22	2.879	-	1.846	2.774	4.620
Andel af anden totalindkomst netto, efter skat	-	-	-76	128	-451	-	-399	-232	-631
Anden totalindkomst efter skat	-	-988	-99	106	2.428	-	1.447	2.542	3.989
Årets resultat	-	-	-	-	-1.849	500	-1.349	-7.017	-8.366
Årets totalindkomst	-	-988	-99	106	579	500	98	-4.475	-4.377
Udbytte til aktionærerne	-	-	-	-	-	-1.000	-1.000	-4.173	-5.173
9 Værdi af tildelte og solgte aktieoptioner	-	-	-	-	-20	-	-20	-27	-47
Køb af minoritetsinteresser	-	-	-	-	-178	-	-178	985	807
Salg af minoritetsinteresser	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Køb af egne aktier	-	-	-	-	-	-	-	-1.856	-1.856
Salg af egne aktier	-	-	-	-	8	-	8	9	17
Kapitalforhøjelse og -nedsættelse	-	-	-	-	-	-	-	101	101
Øvrige egenkapitalbevægelser	-	-	-	-	-134	-	-134	-69	-203
Transaktioner med aktionærer i alt	-	-	-	-	-324	-1.000	-1.324	-5.030	-6.354
Egenkapital 31. december 2016	2.000	-2.068	-680	-748	122.514	500	121.518	134.858	256.376

*) Minoritetsinteresser vedrører væsentligst 58,49% af egenkapitalen (48,77% af stemmerne) i A.P. Møller - Mærsk A/S.

2015

Note	Aktiekapital	Omregningsreserve	Reserve for andre aktieinvesteringer	Reserve for sikringsinstrumenter	Overført resultat	Foreslået udbytte til udlodning	I alt	Minoritetsinteresser *	Egenkapital i alt
Egenkapital 1. januar 2015	1.000	-18	-269	-747	108.317	1.000	109.283	152.920	262.203
Omregning til præsenteringsvaluta	-	-1.062	-36	-87	7.741	-	6.556	15.674	22.230
Andel af anden totalindkomst netto, efter skat	-	-	-276	-20	93	-	-203	39	-164
Anden totalindkomst efter skat	-	-1.062	-312	-107	7.834	-	6.353	15.713	22.066
Årets resultat	-	-	-	-	2.466	1.000	3.466	3.744	7.210
Årets totalindkomst	-	-1.062	-312	-107	10.300	1.000	9.819	19.457	29.276
Udbytte til aktionærerne	-	-	-	-	-	-1.000	-1.000	-24.281	-25.281
9 Værdi af tildelte og solgte aktieoptioner	-	-	-	-	31	-	31	43	74
Salg af minoritetsinteresser	-	-	-	-	495	-	495	-824	-329
Køb af egne aktier	-	-	-	-	-	-	-	-3.080	-3.080
Salg af egne aktier	-	-	-	-	72	-	72	101	173
Kapitalforhøjelse og -nedsættelse	1.000	-	-	-	3.044	-	4.044	27	4.071
Transaktioner med aktionærer i alt	1.000	-	-	-	3.642	-1.000	3.642	-28.014	-24.372
Egenkapital 31. december 2015	2.000	-1.080	-581	-854	122.259	1.000	122.744	144.363	267.107

*) Minoritetsinteresser vedrører væsentligst 58,49% af egenkapitalen (48,77% af stemmerne) i A.P. Møller - Mærsk A/S.

Noter til konsolideret regnskab**INDHOLDSFORTEGNELSE**

1	Driftsomkostninger	24
2	Avance ved salg af anlægsaktiver m.v., netto	25
3	Finansielle indtægter og omkostninger	26
4	Skat	27
5	Immaterielle aktiver	28
6	Materielle aktiver	30
7	Kapitalandele i joint ventures og associerede virksomheder	32
8	Udskudt skat	33
9	Aktiebaseret vederlæggelse	35
10	Lån	37
11	Pensioner og lignende forpligtelser	38
12	Hensatte forpligtelser	41
13	Afledte finansielle instrumenter	41
14	Kategorier af finansielle instrumenter	43
15	Finansielle risici	45
16	Andre økonomiske forpligtelser	49
17	Eventualforpligtelser	51
18	Specifikationer til pengestrømsopgørelse	52
19	Køb/salg af dattervirksomheder og aktiviteter	53
20	Nærtstående parter	54
21	Anvendt regnskabspraksis	55
22	Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger	60
23	Efterfølgende begivenheder	65
24	Joint operations	66

Beløb i DKK mio.

NOTE 1: DRIFTSOMKOSTNINGER

	2016	2015
Vareforbrug	3.808	3.159
Bunkeromkostninger	14.504	20.066
Terminalomkostninger	35.047	32.822
Intermodalomkostninger	19.307	18.936
Havneomkostninger	12.500	12.480
Leje- og leasingomkostninger	17.417	19.690
Efterforskningsomkostninger	1.498	2.843
Personaleomkostninger	35.228	37.122
Integrations- og restruktureringssomkostninger	662	865
Andet	53.082	62.096
Driftsomkostninger i alt	193.053	210.079
Aflønning af medarbejdere		
Gager og lønninger	31.049	33.040
Fratrædelsesgodtgørelser	854	996
Pensionsomkostninger, ydelsesbaserede	181	252
Pensionsomkostninger, bidragsbaserede	2.244	2.309
Andre omkostninger til social sikring	2.266	2.369
Aflønning i alt	36.594	38.966
Heraf:		
Indregnet i kostpris på aktiver	459	513
Inkluderet i efterforsknings- og restruktureringssomkostninger	907	1.331
Omkostningsført som personaleomkostninger	35.228	37.122
Gennemsnitligt antal medarbejdere ¹	87.739	88.357

¹ Med hensyn til det underrepræsenterede køn i ledelsen henvises til A.P. Møller - Mærsk Gruppens bæredygtighedsrapport.

I leje- og leasingomkostninger er inkluderet betingede ydelser med i alt DKK 1.260 mio. (DKK 1.021 mio.), som udelukkende vedrører operationel leasing.

Der er med medarbejderne indgået sædvanlige aftaler om kompensation ved fratrædelse under hensyntagen til lokal lovgivning og kollektive overenskomster.

For oplysninger om aktiebaseret vederlæggelse henvises til note 9

Aflønning af direktion i A.P. Møller Holding A/S og A.P. Møller - Mærsk A/S	2016	2015
Gager og lønninger	90	100
Bonusudbetalinger	15	19
Aktiebaseret løn	-12	2
Fratrædelsesgodtgørelser	149	-
Pensionsgodtgørelse	-8	8
Aflønning i alt direktion	234	129

Kontrakt med direktionen i A.P. Møller – Mærsk indeholder vilkår, som er sædvanlige i danske børsnoterede selskaber, herunder opsigelsesvarsler og konkurrenceklausuler. I forbindelse med et eventuelt overtagelsestilbud modtager hverken direktion eller bestyrelse særligt vederlag. Honorarer og vederlag omfatter ikke pension.

Beløb i DKK mio.

Visse medlemmer af direktionen i A.P. Møller – Mærsk har haft ret til et engangsbeløb ved pensionering ved eller over en bestemt alder. Det maksimale beløb i henhold til aftaler udgjorde to års løn. Den tilhørende pensionsomkostning blev indregnet over aftaleperioden.

Honorar til bestyrelserne i A.P. Møller Holding A/S og A.P. Møller – Mærsk A/S indgår med DKK 21 mio. (DKK 22 mio.).

Honorar til de generalforsamlingsvalgte revisorer

	Pricewaterhouse-Coopers, Statsautoriseret Revisionspartnerselskab		PwC inklusive netværksfirmaer	
	2016	2015	2016	2015
Lovpligtig revision	34	20	74	54
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	-	-	-	-
Skatte- og momsmæssig rådgivning	7	7	20	13
Andre ydelser	8	14	8	21
Honorar i alt	49	41	102	88

	KPMG Statsautoriseret Revisionspartnerselskab		KPMG inklusive netværksfirmaer	
	2016	2015	2016	2015
Lovpligtig revision	-	7	-	54
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	-	-	-	-
Skatte- og momsmæssig rådgivning	-	-	-	27
Andre ydelser	-	-	-	7
Honorar i alt	-	7	-	88

NOTE 2: AVANCE VED SALG AF ANLÆGSAKTIVER M.V., NETTO

	2016	2015
Avancer ¹	1.654	1.961
Tab	455	210
Avance ved salg af anlægsaktiver m.v., netto	1.199	1.751

¹ Avancer indeholder udbytte modtaget fra investeringer disponible for salg.

Avancer vedrører primært udbytte på DKK 593 mio. (DKK 181 mio.) modtaget fra investeringer disponible for salg samt salget af aktierne i Danmarks Skibskredit for DKK 363 mio.

I 2015 vedrørte avancerne primært salget af Danske Bank, DKK 40 mio., og salget af Esvagt, DKK 508 mio.

Beløb i DKK mio.

NOTE 3: FINANSIELLE INDTÆGTER OG OMKOSTNINGER

	2016	2015
Renteomkostninger fra forpligtelser	3.718	2.948
Heraf låneomkostninger indregnet i kostprisen for aktiver ¹	919	1.071
Renteindtægter fra udlån og tilgodehavender	581	441
Renteindtægter fra værdipapirer	17	39
Dagsværdiregulering overført fra egenkapital vedrørende sikringstransaktioner (tab)	467	355
Diskonteringseffekt af hensatte forpligtelser	669	615
Renteomkostninger, netto	3.337	2.367
Valutakursgevinster fra ind- og udlån samt driftskapital	4.224	5.017
Valutakurstab fra ind- og udlån samt driftskapital	4.900	5.226
Valutakursgevinster/-tab, netto	-676	-209
Gevinst ved dagsværdiregulering af afledte finansielle instrumenter	1.372	2.058
Tab ved dagsværdiregulering af afledte finansielle instrumenter ²	2.104	2.623
Gevinst ved dagsværdiregulering af værdipapirer	73	150
Tab ved dagsværdiregulering af værdipapirer	7	63
Gevinst/tab ved dagsværdiregulering, netto	-666	-478
Modtagne udbytter fra værdipapirer	26	7
Nedskrivning af langfristede finansielle tilgodehavender	2	-
Finansielle omkostninger, netto	4.655	3.047
Heraf:		
Finansielle indtægter	6.293	7.712
Finansielle omkostninger	10.948	10.759

¹ Kapitaliseringsrenten, der er anvendt i beregningen af aktiverede låneomkostninger, er 4,1% (3,8%).

² Inklusive tab på sikringsinstrument i dagsværdisikring på DKK 141 mio. (tab på DKK 181 mio.) og gevinst på det sikrede på DKK 182 mio. (gevinst på DKK 259 mio.).

Der henvises til note 13 for en analyse af gevinster og tab på afledte finansielle instrumenter.

Beløb i DKK mio.

NOTE 4: SKAT

	2016	2015
Skat indregnet i resultatopgørelsen		
Skat af årets resultat	4.946	8.427
Regulering vedr. aktuel skat tidligere år	-2.563	-951
Udnyttelse af tidligere ikke indregnet skatteaktiv	-31	-3
I alt aktuel skat	2.352	7.473
Midlertidige forskelle	1.204	-4.265
Regulering vedr. udskudt skat tidligere år	1.702	401
Regulering hidrørende fra ændring i skatteprocenter og lovgivning	307	-1.140
Indregning af tidligere ikke indregnet udskudt skat	-259	-408
Revurdering af genanvendeligheden af udskudte skatteaktiver, netto	447	19
I alt udskudt skat	3.401	-5.393
I alt indkomstskat	5.753	2.080
Tonnage- og fragtskat	402	603
Olieskat opgjort brutto	895	858
I alt skatteudgift	7.050	3.541
Afstemning af indkomstskat i alt		
Resultat før skat	-1.316	10.751
Heraf under dansk og udenlandsk tonnagebeskatning m.v. ¹	11.283	-9.843
Intern gevinst/tab ved salg af aktiver	-16	-
Andel af resultat i joint ventures	-1.004	-1.111
Andel af resultat i associerede virksomheder	-4.519	-3.363
Resultat før skat, reguleret	4.428	-3.566
Dansk selskabsskat heraf (2016 22,0%, 2015: 23,5%)	1.051	-409
Merskat i olie- og gassegmentet	3.976	3.220
Afvigelse i skatteprocent i udenlandske enheder	-61	-2.677
Ikke skattepligtige indtægter	-576	-1.481
Ikke fradragsberettigede omkostninger	828	1.200
Regulering af tidligere års skatter	-838	-550
Effekt af ændrede skatteprocenter	307	-1.140
Ændring i genanvendeligheden af udskudte skatteaktiver	157	-392
Udskudt skat ej tidligere indregnet	805	3.582
Andre afvigelser, netto	104	727
Skat ikke indregnet i totalindkomstopgørelsen	5.753	2.080
Skat indregnet i totalindkomstopgørelsen og på egenkapitalen	-105	-78
Heraf:		
Aktuel skat	30	-105
Udskudt skat	-135	27

¹ Inklusive nedskrivninger på skibe og boreplatforme under tonnagebeskatning.

Beløb i DKK mio.

NOTE 5: IMMATERIELLE AKTIVER

	Goodwill	Terminal- og service- koncessions- rettigheder	Olie- koncessions- rettigheder	Andre rettig- heder	I alt
Kostpris					
1. januar 2015	3.319	8.388	46.593	3.862	62.162
Tilgang	-	1.481	163	309	1.953
Afgang	-	-	792	649	1.441
Afgang ved salg af virksomheder	4	112	-	7	123
Overførsel, aktiver bestemt til salg	-	-	-	41	41
Valutakursregulering	14	543	5.383	357	6.297
31. december 2015	3.380	10.406	51.347	3.955	69.088
Tilgang	-	1.745	2.956	827	5.528
Tilgang ved køb af virksomheder	1.666	5.687	-	237	7.590
Afgang	-	-	3.464	32	3.496
Overførsel, aktiver bestemt til salg	-9	-	-	-	-9
Valutakursregulering	121	301	1.664	144	2.230
31. december 2016	5.149	18.139	52.503	5.131	80.922
Af- og nedskrivninger					
1. januar 2015	2.763	1.575	37.614	2.962	44.914
Afskrivninger	-	22	534	344	900
Nedskrivninger	-	-	6.896	-	6.896
Tilbageførsel af nedskrivninger	-	-	-	-1	-1
Afgang	-	-	792	648	1.440
Afgang ved salg af virksomheder	1	112	-	2	115
Overførsel	-	-	-	-	-
Overførsel, aktiver bestemt til salg	-	-	-	40	40
Valutakursregulering	23	-4	4.464	282	4.765
31. december 2015	2.785	1.481	48.716	2.979	55.961
Afskrivninger	-	438	487	341	1.266
Nedskrivninger	-	-	-	74	74
Afgang	-	-	3.464	30	3.494
Valutakursregulering	6	17	1.459	95	1.577
31. december 2016	2.791	1.936	47.198	3.459	55.384
Regnskabsmæssig værdi:					
31. december 2015	595	8.925	2.631	976	13.127
31. december 2016	2.358	16.203	5.305	1.672	25.538

¹ Heraf er DKK 0,6 mia. (DKK 3,2 mia.) under udvikling. DKK 239 mio. (DKK 255 mio.) vedrører terminalrettigheder med ubestemt levetid i Poti Sea Port Corp. Nedskrivningstesten tager udgangspunkt i skønnet brugsværdi baseret på forretningsplaner. I beregningerne er anvendt en gennemsnitlig diskonteringsrente på 12,9 % (13,5 %) p.a. efter skat. Herudover er udviklingen i mængder og rater væsentlige parametre. Der er begrænset ejendomsret på servicekoncessionsrettigheder med en regnskabsmæssig værdi på DKK 0,7 mia. (DKK 1,3 mia.).

² Heraf vedrører DKK 2,7 mia. (DKK 0,7 mia.) oliekoncessionsrettigheder, hvor afskrivning begynder ved produktionsstart. Disse rettigheder vil kun være genstand for nedskrivningstest, når der forekommer indikatorer på nedskrivning.

³ Heraf vedrører DKK 0,3 mia. (DKK 0,2 mia.) igangværende udvikling af software.

Beløb i DKK mio.

Der er foretaget nedskrivningstest på immaterielle aktiver i følgende pengestrømsfrembringende enheder under anvendelse af nedenfor nævnte metoder og væsentlige forudsætninger identificeret i årets løb, jf. note 23. Testene gav anledning til nedskrivninger i nedenstående pengestrømsfrembringende enheder.

Rapporterings- pligtigt segment	Pengestrøms- frembringende enhed	Metode	Anvendt diskonteringsrente p.a. efter skat		Nedskrivninger		Genindvindings- værdi	
			2016	2015	2016	2015	2016	2015
Oliekoncessionsrettigheder								
Maersk Oil	Angola	Skønnet brugsværdi		11,5%	-	766	-	-
Maersk Oil	USA	Skønnet brugsværdi		8,0%	-	296	-	1.854
Maersk Oil	Storbritannien	Skønnet brugsværdi		8,0%	-	255	-	-
Maersk Oil	Norge	Skønnet brugsværdi		8,0%	-	40	-	7
Maersk Oil	Brasilien	Skønnet brugsværdi		11,0%	-	4.027	-	-
Maersk Oil	Kurdistan	Skønnet brugsværdi		14,5%	-	1.512	-	656
Andre rettigheder								
Andre		Skønnet brugsværdi	-	-	74	-	40	-
Total					74	6.896		

Beløb i DKK mio.

NOTE 6: MATERIELLE AKTIVER

	Skibe, con- tainere m.v.	Produk- tionsanlæg og driftsma- teriel m.v.	Borerigge	Igang- værende anlægs- arbejder og forud- betalinger	I alt
Kostpris					
1. januar 2015	263.059	173.899	51.401	30.043	518.402
Tilgang	9.945	6.938	68	32.180	49.131
Tilgang ved køb af virksomheder	32	54	-	-	86
Afgang	6.759	1.176	1.366	101	9.402
Afgang ved salg af virksomheder	55	318	-	64	437
Overførsel	9.412	11.488	10.621	-31.521	-
Overførsel, aktiver bestemt til salg	-5.734	305	-	-171	-5.600
Valutakursregulering	28.918	18.187	6.104	2.798	56.007
31. december 2015	298.818	209.377	66.828	33.164	608.187
Tilgang	9.870	-384	771	19.127	29.384
Tilgang ved køb af virksomheder	9	2.838	-	35	2.882
Afgang	12.213	713	72	841	13.839
Overførsel	4.827	7.971	626	-13.424	-
Overførsel, aktiver bestemt til salg	-271	-445	-	-	-716
Valutakursregulering	9.653	5.347	2.267	1.363	18.630
31. december 2016	310.693	223.991	70.420	39.424	644.528
Af- og nedskrivninger					
1. januar 2015	107.543	125.186	11.938	283	244.950
Afskrivninger	15.254	12.560	3.407	-	31.221
Nedskrivninger	114	7.527	179	6.627	14.447
Tilbageførsel af nedskrivninger	-	52	-	-	52
Afgang	5.592	947	1.366	-	7.905
Afgang ved salg af virksomheder	15	224	-	53	292
Overførsel, aktiver bestemt til salg	-2.149	97	-	-	-2.052
Valutakursregulering	11.978	13.825	1.419	136	27.358
31. december 2015	127.133	157.972	15.577	6.993	307.675
Afskrivninger	15.305	9.900	3.831	-1	29.035
Nedskrivninger	4.953	82	9.623	1.763	16.421
Afgang	10.726	619	26	189	11.560
Overførsel, aktiver bestemt til salg	-187	-284	-	-	-471
Valutakursregulering	4.447	4.746	1.170	312	10.675
31. december 2016	140.925	171.797	30.175	8.878	351.775
Regnskabsmæssig værdi:					
31. december 2015	171.685	51.405	51.251	26.171	300.512
31. december 2016	169.768	52.194	40.245	30.546	292.753
Heraf udgør regnskabsmæssig værdi af finansielt leasede aktiver:					
31. december 2015	11.068	2	34	-	11.104
31. december 2016	16.768	490	32	54	17.344

¹ Den negative tilgang vedrører regulering af hensættelse til retablering, primært i Storbritannien.

Beløb i DKK mio.

Der er foretaget nedskrivningstest på materielle aktiver i pengestrømsfrembringende enheder med indikatorer på værdiforringelse. I nedenstående pengestrømsfrembringende enheder gav testene anledning til nedskrivninger og tilbageførsler.

Rapporterings- pligtigt segment	Pengestrøms- frembringende enhed	Metode	Anvendt dis- konterings- rente p.å. efter skat		Nedskrivninger		Tilbageførsel af nedskrivninger		Genindvindings- værdi	
			2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Maersk Line	Multi purpose skibe	Dagsværdi	-	-	-	114	-	-	-	-
Maersk Oil	Angola	Skønnet brugsværdi	-	11,5%	-	4.333	-	-	-	20
	Kasakstan	Skønnet brugsværdi	-	11,0%	-	2.808	-	-	-	109
	Danmark	Skønnet brugsværdi	-	8,0%	-	2.083	-	-	-	3.176
	USA	Skønnet brugsværdi	-	8,0%	-	363	-	-	-	4.508
	Storbritannien ¹	Skønnet brugsværdi	-	8,0%	-	4.360	-	-	-	1.837
	Norge	Skønnet brugsværdi	-	8,0%	-	188	-	-	-	48
Maersk Drilling	Boreplatforme	Skønnet brugsværdi	8,5%	11,5%	7.187	-	-	-	19.669	-
	Jack-up boreplatforme ²	Skønnet brugsværdi	8,5%	11,0%	2.966	-	-	-	24.410	-
	Endurer	Dagsværdi	-	-	-	181	-	-	-	-
Maersk Supply Service	Ankerhåndteringskibe ³	Skønnet brugsværdi	8,5%	11,0%	5.609	-	-	-	1.213	-
	Andre	Skønnet brugsværdi	-	-	437	-	-	-	2.815	-
Andre			-	-	222	17	-	52	-	-
I alt					16.421	14.447	-	52		

¹ I Storbritannien anses hvert enkelt felt/område for at være en pengestrømsfrembringende enhed. Den væsentligste nedskrivning i 2015 var DKK 2,5 mia. på Gryphon-feltet.

² Primært vedrørende jackup-boreplatforme til brug i meget barske miljøer ("ultra-harsh environment jack-up boreplatforme"), der indgår i fire pengestrømsfrembringende enheder og anvendes i Nordsøen.

³ Omfatter ankerhåndteringskibe (AHTS) bestemt for skrotning samt fortsat brug i separate pengestrømsfrembringende enheder. I tillæg til ovenstående er DKK 2,1 mia. indregnet som nedskrivninger i resultatopgørelsen og som en hensat forpligtelse. Denne nedskrivning vedrører nybygninger, som vil blive leveret i 2017 og 2018.

Nedskrivninger

Nedskrivninger indregnet i Maersk Drilling skyldes udfordrende markedsforhold. Det er fortsat forbundet med usikkerhed at forudsige de fremtidige indtægtsstrømme i så kriseramte markeder jævnfør note 23.

Overførsler

Overførsel til aktiver bestemt for salg vedrører primært APM Terminals' frasalg af Pentalver i Storbritannien og fire skibe i Maersk Tankers.

I 2015 vedrørte overførsel til aktiver bestemt for salg primært Esvagt, fem MPV-skibe i Maersk Line, fire skibe i Maersk Tankers og forskellige mindre aktiver i APM Terminals.

Finansiell leasing

Som led i Gruppens virksomhed indgås sædvanlige leje- og leasingaftaler, især vedrørende indchartering af skibe og leje af containere og andet udstyr. Leasingaftalerne indeholder i visse tilfælde køboptioner for Gruppen og mulighed for at forlænge leasingperioden.

Aktiver under finansielle leasingaftaler behandles i regnskabet på samme måde som ejede aktiver.

Operationel leasing som leasinggiver

Materielle anlægsaktiver indeholder aktiver, hovedsageligt boreskibe, jackup-rigge og skibe, der udlejes som led i Gruppens virksomhed. For Maersk Drilling er beløbene inklusive forventet lejeindtægt og tilhørende serviceafgift.

Beløb i DKK mio.

Operational leasing leasinggiver	Maersk	Andre	Maersk	Andre
	Drilling 2016	2016	Drilling 2015	2015
Inden for ét år	9.476	1.673	13.268	3.014
Mellem et og fem år	16.597	2.383	21.933	2.661
Efter fem år	309	1.870	1.598	1.954
I alt	26.382	5.926	36.799	7.629

Ejendomsret til produktionsanlæg og skibe

Ejendomsretten til produktionsanlæg mv. vedrørende olieudvinding i Qatar og Algeriet med en regnskabsmæssig værdi på DKK 4,5 mia. (DKK 8,2 mia.) overgår løbende til statslige olieselskaber i henhold til aftaler. Brugsretten opretholdes i koncessionsperioden.

Sikkerhedsstillelser

Skibe, bygninger mv. med en regnskabsmæssig værdi på DKK 27,9 mia. (DKK 27,8 mia.) er stillet til sikkerhed for lån på DKK 16,2 mia. (DKK 17,6 mia.).

NOTE 7: KAPITALANDELE I JOINT VENTURES OG ASSOCIEREDE VIRKSOMHEDER

Kapitalandele i alt i joint ventures og associerede virksomheder	Joint ventures		Associerede virksomheder	
	2016	2015	2016	2015
A.P. Møller Holding Gruppens andel af:				
Årets resultat	1.004	1.111	4.519	3.363
Anden totalindkomst	20	155	-149	-230

Beløb i DKK mio.

Kapitalandele kun for den associerede virksomhed Danske Bank (100% tal)		
	2016	2015
Omsætning	120.525	109.991
Omkostninger, afskrivninger, renter m.v.	100.667	96.868
Resultat	19.858	13.123
Anden totalindkomst	-736	473
Totalindkomstopgørelse	19.122	13.596
Anlægsaktiver	2.198.794	2.096.927
Omsætningsaktiver	1.284.876	1.195.952
Langfristede forpligtelser	2.412.641	2.318.184
Kortfristede forpligtelser	918.757	825.182
Nettoaktiver	152.272	149.513
Likvide beholdninger	53.211	76.837
A.P. Møller Holding Gruppens andel af:		
Årets resultat	4.886	2.707
Anden totalindkomst	-152	-223

Gruppens andel af resultatet i Danske Bank udgjorde DKK 4,9 mia. sammenlignet med DKK 2,7 mia. i 2015.

Ultimo 2016 udgjorde Gruppens andel af Danske Banks markedsværdi DKK 42,1 mia. og den regnskabsmæssige værdi DKK 32,8 mia. Heraf udgjorde koncerngoodwill DKK 1,0 mia.

Til sikkerhed for Gruppens gæld til pengeinstitutter DKK 3,2 mia. (oprindeligt DKK 10,0 mia.) er aktier svarende til en 20% ejerandel i den associerede virksomhed Danske Bank A/S pantsat.

NOTE 8: UDSKUDT SKAT

	Aktiver		Forpligtelser		Nettoforpligtelser	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Materielle aktiver	1.042	478	11.954	11.855	10.912	11.377
Forpligtelser	5.430	8.922	416	199	-5.014	-8.723
Fremførbare underskud	7.309	7.448	-	-	-7.309	-7.448
Andet	770	694	2.278	1.312	1.508	618
I alt	14.551	17.542	14.648	13.366	97	-4.176
Modregning	-10.379	-11.452	-10.379	-11.452	-	-
I alt	4.172	6.090	4.269	1.914	97	-4.176

Beløb i DKK mio.

Ændring af udskudt skat, netto i årets løb	2016	2015
1. januar	-4.176	1.008
Materielle aktiver	-954	-2.533
Forpligtelser	3.793	-1.839
Fremførbare underskud	429	-1.407
Andre inkl. sammenlægning forretningsområder	130	392
Indregnet i resultatopgørelsen	3.398	-5.387
Andre ændringer	875	203
31. december	97	-4.176
Ikke indregnede udskudte skatteaktiver	2016	2015
Midlertidige forskelle	6.755	7.102
Fremførbare skattemæssige underskud m.v.	7.383	5.592
I alt	14.138	12.694

Ikke-indregnede udskudte skatteaktiver

Ikke-indregnede udskudte skatteaktiver har ingen væsentlig tidsmæssig begrænsning. Der påhviler ikke væsentlige ikke-indregnede skatteforpligtelser på kapitalandele i dattervirksomheder, associerede virksomheder og joint ventures.

Beløb i DKK mio.

NOTE 9: AKTIEBASERET VEDERLÆGGELSE

Egenkapitalafregnede incitamentsprogrammer (eksklusive aktieoptioner)

A.P. Møller – Mærsk Gruppen har to forskellige egenkapitalafregnede incitamentsprogrammer. Programmet for betingede aktier (Restricted Shares Plan) blev introduceret i 2013 og årlig tildeling til medarbejdere har fundet sted siden 2013. I 2014 etablerede A.P. Møller – Mærsk Gruppen et program med præstationsbetingede aktier (Performance Shares Plan) for medlemmer af direktionen og andre medarbejdere.

Tildeling af betingede og præstationsbetingede aktier forudsætter, at medarbejderen stadig er fastansat og er i uopsagt stilling på det tidspunkt, hvor der er gået tre år fra tildelingstidspunktet. Tildeling af præstationsbetingede aktier til medlemmer af direktionen er yderligere betinget af, at den pågældende stadig er ansat hos Gruppen på tidspunktet for offentliggørelsen af årsrapporten for 2016 for A.P. Møller – Mærsk A/S.

Tildeling af præstationsbetingede aktier afhænger ydermere af opnåelsen af specifikke økonomiske mål. Det betyder, at det antal aktier, der i sidste ende optjenes, kan blive reguleret i optjeningsperioden.

Medlemmer af direktionen og andre medarbejdere har ikke ret til udbytte i optjeningsperioden. Der gælder særlige bestemmelser vedrørende sygdom, død og fratrædelse i øvrigt samt ved ændringer i A.P. Møller – Mærsk A/S' kapitalstruktur m.v. En andel af A.P. Møller – Mærsk Gruppens beholdning af egne aktier er reserveret til overførsel af betingede og præstationsbetingede aktier.

Udestående præstationsbetingede aktier (ekskl. aktieoptioner)	Betingede aktier medarbejdere ¹	Præstationsbetingede aktier Medlemmer af Management board ¹	Præstationsbetingede aktier Medarbejdere ¹	Dagsværdi i alt ¹
	Antal	Antal	Antal	DKK mio.
1. januar 2015	8.635	3.100	18.953	
Tildelt	3.995	-	1.478	76
Korrektion ²	1.664	-1.240	-7.175	
Bortfaldet	190	-	1.157	
Udestående 31. december 2015	14.104	1.860	12.099	
Tildelt	7.078	20	395	68
Udnyttet	5.730			
Korrektion ²	-	-620	-11.339	
Bortfaldet	385	1.260	312	
Udestående 31. december 2016	15.067	-	843	

¹ På tildelingstidspunktet.

² Primært grundet ændring i graden af opfyldelsen af visse finansielle mål.

Dagsværdien af de betingede aktier (A.P. Møller – Mærsk A/S B-aktier) tildelt 140 (137) medarbejdere udgjorde DKK 62 mio. (DKK 59 mio.) på tildelingstidspunktet. Den samlede værdi af tildelte betingede aktier indregnet i resultatopgørelsen udgør DKK 56 mio. (DKK 51 mio.)

Dagsværdien af de præstationsbetingede aktier (A.P. Møller – Mærsk A/S B-aktier) tildelt et (nul) medlem af direktionen og 16 (17) medarbejdere udgjorde DKK 6 mio. (DKK 17 mio.). Den samlede værdi af tildelte præstationsbetingede aktier indregnet i resultatopgørelsen udgør en indtægt på DKK 102 mio. (omkostning på DKK 26 mio.). Nettoindtægten i 2016 skyldes en justering af det forventede antal optjente præstationsbetingede aktier.

Dagsværdien af de betingede aktier udgjorde på tildelingstidspunktet DKK 8.463 (DKK 14.733) pr. aktie, hvilket svarer til gennemsnitskursen på dagen for tildeling, dvs. 1. april 2016. Dagsværdien af de præstationsbetingede aktier udgjorde på tildelingstidspunktet DKK 13.130 (DKK 13.130) pr. aktie, hvilket svarer til gennemsnitskursen for de første fem børsdage efter offentliggørelse af A.P. Møller – Mærsk A/S' årsrapport for 2014).

Beløb i DKK mio.

Betingede aktier oprindelig tildelt i 2013, blev afregnet med medarbejderne pr. 1. april 2016. Den gennemsnitlige vægtede aktiekurs pr. denne dato var DKK 8.463.

Den gennemsnitlige restløbetid for de betingede aktier pr. 31. december 2016 er 1,4 år (1,1 år) og den gennemsnitlige restløbetid for de præstationsbetingede aktier pr. 31. december 2016 er 0,3 år (1,3 år).

Kontantafregnede incitamentsprogrammer

I 2015 introducerede A.P. Møller – Mærsk Gruppen et program med præstationsbetingede aktier for en bredere del af medarbejderstaben (Performance Shares Plan). Endelig afregning af det optjente afhænger af opnåelse af visse økonomiske mål samt at medarbejderen fortsat er ansat og er i uopsagt stilling på datoen for afregningen. Dette medfører, at det optjente, der i sidste ende vil komme til udbetaling kan blive reguleret i optjeningsperioden. Afhængig af det aftalte sker afregning to eller tre år efter tildelingstidspunktet, og medarbejderen har mulighed for at få det optjente udbetalt i aktier.

Medarbejderne modtager ikke udbytte i optjeningsperioden. Der gælder særlige bestemmelser vedrørende sygdom, død og fratrædelse i øvrigt samt ved ændringer i selskabets kapitalstruktur m.v.

Udestående tildelinger under det kontantafregnede incitamentsprogram ¹	Med-	Dagsværdi	Forpligtelse
	arbejdere	i alt ¹	
	Antal	DKK mio.	DKK mio.
Tildelt	18.758	215	
Korrektion ²	-8.816		
Bortfaldet	1.126		
Udestående 31. december 2015	8.816		20
Tildelt	435	5	
Korrektion ²	-8.686		
Bortfaldet	565		
Udestående 31. december 2016	-		-

¹ På tildelingstidspunktet.

² Grundet ændring i graden af opfyldelsen af visse finansielle mål.

Dagsværdien af aktier tildelt 27 (484) medarbejdere udgjorde på tildelingstidspunktet DKK 5 mio. (DKK 215 mio.). Den samlede værdi af tildelte aktier indregnet i resultatopgørelsen udgør DKK 18 mio. (DKK 21 mio.).

Dagsværdien pr. aktie er opgjort til DKK 10.829, hvilket svarer til gennemsnitskursen på A.P. Møller – Mærsk A/S B-aktien på dagene, hvor programmet blev introduceret til medarbejderne, fratrukket effekten af ekstraordinær udbyttebetaling.

Den gennemsnitlige restløbetid for det kontantafregnede incitamentsprogram pr. 31. december 2016 er 1,1 år (2,1 år).

Aktieoptioner

Ud over de ovenfor beskrevne programmer har A.P. Møller – Mærsk Gruppen et aktieoptionsprogram for tidligere deltagere i Firmaet A.P. Møller og andre medarbejdere. Hver aktieoption giver ret til at købe en eksisterende B-aktie á nominelt DKK 1.000 i A.P. Møller – Mærsk A/S. Der er ikke tildelt aktieoptioner i forbindelse med dette program siden 2012.

Optionerne er tildelt med en udnyttelseskurs på 110 % af gennemsnittet af børskurserne de første fem børsdage efter offentliggørelsen af A.P. Møller – Mærsk A/S' årsrapport. Udnyttelse af aktieoptionerne er betinget af, at optionshaveren er i uopsagt stilling på udnyttelsestidspunktet. Optionerne kan udnyttes, når der er forløbet mindst to år og højst fem år fra tildelingstidspunktet. Der gælder særlige bestemmelser vedrørende sygdom, død og fratrædelse i øvrigt samt ved ændringer i Selskabets kapitalstruktur m.v. Udnyttelsesprisen er pr. 31. marts 2015 nedsat med DKK 1.671 svarende til den ekstraordinære udbytteudlodning.

Optionerne kan udelukkende afregnes i aktier. En andel af A.P. Møller – Mærsk Gruppens beholdning af egne aktier er reserveret til afregning af de tildelte optioner.

Beløb i DKK mio.

Udestående aktieoptioner ¹	Deltagere i Firmaet A.P. Møller ¹	Med- arbejdere ¹	I alt	Gennem- snitlig udnyttel- seskurs ²
	Antal	Antal	Antal	DKK
1. januar 2015	11.660	28.845	40.505	10.366
Udnyttet	3.945	13.565	17.510	9.867
Bortfaldet	-	80	80	9.418
Udestående 31. december 2015	7.715	15.200	22.915	8.975
Til udnyttelse 31. december 2015	7.715	15.200	22.915	8.975
Udnyttet ²	-	1.880	1.880	8.298
Udløbet	3.875	5.685	9.560	-
Udestående 31. december 2016	3.840	7.635	11.475	8.298
Til udnyttelse 31. december 2016	3.840	7.635	11.475	8.298

¹ På tildelingstidspunktet.

² Udnyttelseskursene er reduceret med DKK 1.671 fra 31. marts 2015 på grund af effekten af en ekstraordinær udbyttebetaling.

Den samlede værdi af tildelte aktieoptioner indregnet i resultatopgørelsen udgør DKK 0 mio. (DKK 0 mio.).

Den vejede gennemsnitlige aktiekurs på de dage, hvor aktieoptionerne blev udnyttet, var DKK 10.154 (DKK 14.966).

Den gennemsnitlige restløbetid pr. 31. december 2016 udgør 0,3 år (0,8 år), og udnyttelseskursen for udestående aktieoptioner er DKK 8.298 (DKK 8.298 til DKK 9.919).

NOTE 10: LÅN

	2016	2015
Bank og andre kreditinstitutter	38.226	41.937
Finansiell leasinggæld	16.020	10.291
Obligationsslån	57.124	43.753
I alt	111.370	95.981
Heraf:		
Klassificeret som langsigtede	93.972	85.600
Klassificeret som kortsigtede	17.398	10.381

Finansiell leasinggæld	Minimum ydelse	Rente	Regnskabs- mæssig værdi	Minimum ydelse	Rente	Regnskabs- mæssig værdi
	2016	2016	2016	2015	2015	2015
Under et år	2.307	896	1.411	1.340	497	843
Mellem et og fem år	8.829	2.790	6.039	6.850	1.477	5.373
Efter fem år	10.735	2.165	8.570	5.064	989	4.075
I alt	21.871	5.851	16.020	13.254	2.963	10.291

Finansielle leasingaftaler er beskrevet i note 6.

Beløb i DKK mio.

NOTE 11: PENSIONER OG LIGNENDE FORPLIGTELSE

Gruppen er som arbejdsgiver part i pensionsordninger efter sædvane i de lande, hvor Gruppen har aktiviteter. Som hovedregel er pensionsordninger i Gruppen bidragsbaserede, hvor bidrag udgiftsføres løbende. I et antal virksomheder eksisterer der ydelsesbaserede ordninger, hvor pensionsydelse baseres på ansættelsesperiode og lønniveau. I begrænset omfang omfatter disse ydelsesbaserede ordninger tillige betaling for medicin og sygehjælp mv.

Pensions- og sygesikringsordninger, der som led i kollektive aftaler er indgået sammen med andre virksomheder (såkaldte "multi-employer plans"), behandles som andre pensionsordninger. Sådanne ordninger af den ydelsesbaserede type, hvor der ikke foreligger tilstrækkelig information til at beregne den enkelte virksomheds andel af forpligtelsen, behandles som bidragsbaserede ordninger.

Gruppen forventer at betale bidrag på DKK 287 mio. til afdækkede ydelsesbaserede ordninger i 2017 (DKK 558 mio. i 2016).

	Storbritannien	Andre	I alt	Storbritannien	Andre	I alt
	2016	2016	2016	2015	2015	2015
Indregnet nettoforpligtelse						
Nutidsværdi af afdækkede ordninger	14.209	3.041	17.250	14.165	3.189	17.354
Dagsværdi af ordningers aktiver	-14.753	-2.539	-17.292	-14.992	-2.616	-17.608
Nettoforpligtelse for afdækkede forpligtelser	544	502	-42	827	573	-254
Nutidsværdi af uafdækkede ordninger	-	473	473	-	635	635
Virksomheden af minimumskrav til afdækning / loft over aktiver	573	-	573	519	-	519
Nettoforpligtelse 31. december	29	975	1.004	-308	1.208	900
Heraf:						
Pensioner, netto aktiver			675			1.104
Pensioner og lignende forpligtelser			1.679			2.004

Størstedelen af Gruppens ydelsesbaserede pensionsforpligtelser er i Storbritannien (80 %) og i USA (14 %). Samtlige ordninger i Storbritannien samt størstedelen af aftalerne i USA er afdækkede. Selvom samtlige ordninger i Storbritannien er lukket for nytilkomne, fortsætter aktive medlemmer i de to største ordninger med at optjene. Der optjenes ikke yderligere pension i de mindre ordninger i Storbritannien, bortset fra regulering som følge af ændringer i løn.

Overordnet har ordningerne en gennemsnitlig varighed på 16 år og omkring 51 % af forpligtelsen er i forbindelse med pensionsmedlemmer.

Ud over at være underlagt risikoen for faldende renter, hvilket vil øge forpligtelsen, dårlige afkast på aktiver samt længere levetid end forventet blandt pensionisterne, har Gruppen en risiko for højere inflation end forventet. Dette skyldes, at adskillige pensionsordninger, primært i Storbritannien, øges i takt med inflationen (dog med minimum- og maksimumgrænser).

Aktuarmæssige forudsætninger	Storbritannien	I alt	Storbritannien	I alt
	2016	2016	2015	2015
Diskonteringsrente	2,7%	2,9%	3,7%	3,8%
Inflation	3,4%	3,2%	3,2%	3,0%
Fremtidig lønstigningstakt	3,6%	3,6%	3,5%	3,5%
Fremtidige pensionsstigninger	3,1%	3,0%	2,9%	2,8%

Forventninger til levetid afspejler de seneste levetidsundersøgelser, og i overensstemmelse med markedspraksis er der hensat til fremtidige forbedringer i forventninger til levetid. Gruppen antager, at fremtidige forbedringer vil være i overensstemmelse med de seneste fremskrivninger (1,25 % i såvel 2016 som 2015) for samtlige ordninger i Storbritannien.

Forventede levealder	31. december			
	2016	2016	2015	2015
65-årig mand i Storbritannien	21,9	23,7	22,0	23,7

Beløb i DKK mio.

Forpligtelserne er beregnet på baggrund af forudsætninger, der er Gruppens bedste skøn over den fremtidige udvikling under hensyntagen til kravene i IAS 19. Følsomheden for forpligtelserne og pensionsomkostningerne over for væsentlige forudsætninger er som følger:

Følsomhed for væsentlige forudsætninger i Storbritannien	Ændring	2016		2015	
		Stigning	Reduktion	Stigning	Reduktion
Faktorer					
Rente	Stigning/(reduktion) på 10 basispoint	-247	254	-225	232
Inflation	Stigning/(reduktion) på 10 basispoint	155	-169	123	-143
Forventet levetid	Stigning/(reduktion) med 1 år	649	-635	567	-560

Gruppens ordninger er finansieret i henhold til gældende lokal lovgivning. I Storbritannien har hver enkelt ordning en bestyrelse, der er forpligtet til at agere på vegne af medlemmerne. Hvert tredje år foretages en formel værdiansættelse af ordningens forpligtelser på baggrund af et forsigtigt grundlag, og såfremt ordningen giver underskud, indgår bestyrelsen og Gruppen aftale om genopretning af ordningens underdækning.

De forventede bidrag til ordningerne i Storbritannien for 2017 er DKK 251 mio. (DKK 485 mio. i 2016), heraf DKK 103 mio. (DKK 314 mio. i 2016) som genopretning af ordningernes underdækning. I hovedparten af ordningerne i Storbritannien overføres eventuelle resterende beløb til Gruppen, når det sidste medlem dør. Imidlertid vil bidrag betalt af Gruppen til Merchant Navy Officer's Pension Fund ikke blive tilbagebetalt, og forpligtelsen indeholder en justering for underdækningsindbetalinger, der overstiger underdækningen ved brug af Gruppens forudsætninger. I 2016 blev der foretaget en justering på DKK 327 mio. (DKK 519 mio.) vedrørende dette.

Fordeling af ordningers aktiver	Storbritannien	Andre	I alt	Stor-	Andre	I alt
	2016	2016	2016	britannien 2015	2015	2015
Aktier	2.519	1.242	3.761	3.360	1.100	4.460
Statsobligationer	4.903	487	5.390	3.900	492	4.392
Virksomhedsobligationer	3.097	430	3.527	2.787	458	3.245
Ejendomme	706	35	741	826	27	853
Andre aktiver	3.528	345	3.873	4.119	539	4.658
Dagsværdi 31. december	14.753	2.539	17.292	14.992	2.616	17.608

Alle Gruppens pensionsaktiver er børsnoterede, bortset fra en uvæsentlig del.

Beløb i DKK mio.

Nettoforpligtelsen har ændret sig som følger:	Nutidsværdi af forpligtelser	Dagsværdi af aktiver	Værdireguleringer	Nettoforpligtelse	Heraf: Storbritannien
1. januar 2015	16.909	15.578	-	1.331	134
Årets pensionsomkostninger, administrationsomkostninger m. v.	161	-44	-	205	67
Kalkulerede rente omkostninger/indtægter	625	578	-	47	-
Indregnet i resultat opgørelsen i 2015	786	534	-	252	67
Aktuarmæssige gevinster/tab fra ændring i finansielle og demografiske antagelser	-	-	-	-	141
Afkast af ordningers aktiver, eksklusive kalkulerede renteindtægter	-	-954	-	-954	-1 001
Regulering for krav om minimumsfinansiering	-	-	531	531	531
Indregnet i anden totalindkomst i 2015	-	-954	531	-423	-329
Indbetalte bidrag fra Gruppen og fra medarbejdere	7	790	-	-783	-656
Betalte ydelser	-1.332	-1.250	-	-82	-
Interne overførsler	471	-	-	471	476
Effekt af organisatoriske ændringer	20	-	-	20	-
Valutakursregulering	1.128	1.002	-12	114	-
31. december 2015	17.989	17.608	519	900	-308
Årets pensionsomkostninger, administrationsomkostninger m. v.	135	-40	-	175	47
Kalkulerede rente omkostninger/indtægter	605	599	-	6	-20
Indregnet i resultatopgørelsen i 2016	740	559	-	181	27
Aktuarmæssige gevinster/tab fra ændring i finansielle og demografiske antagelser	2.206	-	-	2.206	2.260
Afkast af ordningers aktiver, eksklusive kalkulerede renteindtægter	-	-1.675	-	-1.675	-1.628
Regulering grundet begrænsning i indregning af aktiver	-	-	256	256	256
Regulering for krav om minimumsfinansiering	-	-	-141	-141	-141
Indregnet i anden totalindkomst i 2016	2.206	-1.675	115	646	747
Indbetalte bidrag fra Gruppen og fra medarbejdere	7	531	-	-524	-464
Betalte ydelser	-1.049	-807	-	-242	-
Fordragsudgifter	-141	-155	-	14	-
Valutakursregulering	-2.029	-2.119	-61	29	27
31. december 2016	17.723	17.292	573	1.004	29

Pensions- og sygeforsikringsordninger med flere virksomheder (multi-employer plans)

Enkelte selskaber i Gruppen er som led i kollektive overenskomstaftaler sammen med andre virksomheder part i ydelsesbaserede pensions- og sygeforsikringsordninger til nuværende og pensionerede medarbejdere ("multi-employer plans"). Gruppen hæfter solidarisk for finansieringen af de samlede forpligtelser. Gruppens bidrag har i 2016 skønsmæssigt udgjort DKK 947 mio. (DKK 900 mio.). Gruppens andel af samlede bidrag indbetalt på pensionsordningen i løbet af de seneste fem år ligger mellem 7 % og 13 %. Indbetaling af bidrag i 2017 forventes at blive DKK 770 mio. (DKK 911 mio.).

Der findes intet pålideligt grundlag for fordeling af ordningernes forpligtelser og aktiver mellem de deltagende arbejdsgivere. Gruppens andel kan være væsentlig, og underdækning i visse af ordningerne kan medføre øgede bidrag. Baseret på de seneste tilgængelige finansielle oplysninger fra pensionsordningernes administratorer udgør de samlede aktiver i henhold til US GAAP i alt DKK 61,7 mia. (DKK 57,4 mia.), og de aktuarmæssigt opgjorte forpligtelser ca. DKK 71,3 mia. (DKK 65,6 mia.). Den samlede nettoforpligtelse i ordninger med underdækning udgør DKK 13,2 mia. (DKK 11,6 mia.). De finansielle oplysninger for de fire største ordninger, som udgør 85 % af de samlede forpligtelser og 84 % af de samlede aktiver, er mindre end 1,5 år gamle. Bidrag til ordningerne er normalt baseret på antal arbejdstimer, håndteret tonnage eller en kombination heraf.

Beløb i DKK mio.

NOTE 12: HENSATTE FORPLIGTELSE

	Re- tablering	Restruk- turering	Rets- tvister m.v.	Andet	I alt
1. januar 2016	21.627	1.079	12.900	3.400	39.006
Hensat	394	910	2.196	3.491	6.991
Anvendt	1.005	790	5.482	640	7.917
Tilbageført	1.283	340	2.198	1.779	5.600
Afgang ved salg af virksomheder	-	-	-	-	-
Diskonteringseffekt	693	-	-66	42	669
Overførsel	-	-	-	-	-
Overførsel, aktiver bestemt til salg	-	-	-	-8	-8
Valutakursregulering	654	5	142	86	887
31. december 2016	21.080	864	7.495	4.621	34.060
Heraf:					
Klassificeret som langfristet	19.336	21	4.365	1.482	25.204
Klassificeret som kortfristet	1.744	843	3.130	3.139	8.856
Langfristede hensatte forpligtelser, der forventes at forfalde efter mere end fem år	18.416	4	198	225	18.843

Hensættelser til retablering omfatter tilbagediskonteret værdi af skønnede omkostninger til retablering af olie- og gasfelter. Nutidsværdien af forpligtelserne forventes realiseret som følger:

	0-10 år	10-20 år	20-30 år	30-40 år	I alt
Forventet anvendelse	9.037	6.462	5.249	332	21.080

De anvendte diskonterings- og inflationssatser udgør på grundlag af et vejet gennemsnit henholdsvis 2,8 % og 2,3 % (3,3 % og 2,3 %).

Under restrukturering indgår hensættelser til besluttede og offentliggjorte restruktureringer. I hensættelser til retstvister mv. indgår blandt andet tvister vedrørende direkte og indirekte skatter samt afgifter. Under "Andet" indgår hensættelse til tabsgivende kontrakter, garantier samt risiko under visse selvforsikringsaftaler. Hensættelserne er behæftet med betydelig usikkerhed, jf. note 23.

Tilbageførsler af hensættelser kan primært henføres til retstvister og kontraktuoverensstemmelser og er indregnet i resultatopgørelsen under driftsomkostninger og skat.

NOTE 13: AFLEDTE FINANSIELLE INSTRUMENTER

Sikringstransaktioner omfatter primært afledte valuta- og renteinstrumenter. Til sikring af risici knyttet til indregnede og ikke-indregnede valutatransaktioner anvendes valutatermins- og optionskontrakter. Renteswaps og valutawaps indgås til sikring af renterisici på lån. Prissikringsinstrumenter anvendes til sikring af råoliepriser og priser på bunkerolie.

	2016	2015
Langfristede tilgodehavender	95	114
Kortfristede tilgodehavender	1.134	575
Langfristede forpligtelser	3.714	4.451
Kortfristede forpligtelser	3.784	1.971
Forpligtelser, netto	6.269	5.733

Beløb i DKK mio.

Dagsværdien af afledte finansielle instrumenter, der besiddes på balancedagen, kan inddeles efter type, som følger:

	Sikring af penge- strømme	Dagsværdi sikring	Handels- beholdning	Sikring af penge- strømme	Dagsværdi sikring	Handels- beholdning
	2016	2016	2016	2015	2015	2015
Afledte valutainstrumenter ¹	-1.545	-3.189	-1.859	-1.441	-2.220	-2.183
Afledte renteinstrumenter ¹	-148	459	13	-423	587	-53
I alt	-1.693	-2.730	-1.846	-1.864	-1.633	-2.236

¹ Hovedparten af sikringen er indregnet i egenkapitalen og realiseret inden for et år.

Gevinster/tab, inklusive realiserede transaktioner, er indregnet som følger:

	2016	2015
Sikring af driftsomkostninger i fremmed valuta	-477	-1.619
Sikring af renterisiko	-467	-355
Sikring af anlægsinvesteringer i fremmed valuta	-830	-38
Effektiv sikring i alt	-1.774	-2.012
Afledte finansielle instrumenter regnskabsmæssigt behandlet som handelsbeholdning:		
Afledte valutainstrumenter indregnet direkte i finansielle indtægter/omkostninger	-720	-442
Afledte renteinstrumenter indregnet direkte i finansielle indtægter/omkostninger	-152	-170
Sikring af oliepriser og fragtrater indregnet direkte i andre indtægter/omkostninger	-298	-53
Gevinster/tab indregnet i resultatopgørelsen	-1.170	-665
I alt	-2.944	-2.677

Afledte valutainstrumenter vedrører sikring af forventet omsætning, driftsomkostninger samt investeringer/frasalgs og indregnes løbende i henholdsvis resultatopgørelsen og kostprisen for materielle anlægsaktiver.

Afledte renteinstrumenter og valutaswaps anvendes til omlægning af variabel rente til fast rente på lån og indregnes i resultatopgørelsen i takt med de sikrede renteomkostninger. Tillige anvendes afledte renteinstrumenter til omlægning fra fast rente til variabel rente, hvoraf en del er dagsværdisikring.

Gruppen anvender endvidere afledte finansielle instrumenter til sikring af økonomiske risici, der ikke regnskabsmæssigt behandles som sikring. Disse afledte finansielle instrumenter behandles regnskabsmæssigt som handelsbeholdning.

For oplysninger om valuta, forfald mv. henvises til note 15.

Beløb i DKK mio.

NOTE 14: KATEGORIER AF FINANSIELLE INSTRUMENTER

Dagsværdimåling af finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter, der værdiansættes til dagsværdi i balancen, kan inddeles i tre niveauer:

- Niveau 1 Noterede priser (ikke-justerede) på aktive markeder for identiske aktiver eller forpligtelser
- Niveau 2 Andre priser end niveau 1, som er observerbare for aktivet eller forpligtelsen, enten direkte (såsom priser) eller indirekte (afledt af priser)
- Niveau 3 Værdien for aktivet eller forpligtelsen, som ikke er baseret på observerbare markedsdata.

	Regnskabs- mæssig værdi 2016	Dags- værdi 2016	Regnskabs- mæssig værdi 2015	Dags- værdi 2015
Indregnet til amortiseret kostpris				
Udlån	2.321	2.320	3.738	3.738
Tilgodehavende ved finansiel leasing	220	220	194	194
Andre rentebærende tilgodehavender og deposita	649	650	523	523
Rentebærende tilgodehavender i alt	3.190	3.190	4.455	4.455
Tilgodehavender fra kunder	26.896		23.737	
Andre tilgodehavender (ikke-rentebærende)	10.315		8.574	
Likvide beholdninger	29.058		27.901	
Udlån og tilgodehavender i alt	69.459		64.667	
Indregnet til dagsværdi				
Obligationer	417	417	2.262	2.262
Aktier	182	182	171	171
Andre værdipapirer	5	5	5	5
Værdipapirer (handelsbeholdning) i alt	604	604	2.438	2.438
Afledte finansielle instrumenter	1.229	1.229	689	689
Aktieinvesteringer (disponible for salg)	5.617	5.617	5.877	5.877
Finansielle aktiver i alt	6.846	6.846	6.566	6.566
I alt finansielle aktiver	76.909		73.671	
Indregnet til amortiseret kostpris				
Bank og andre kreditinstitutter	38.226	39.271	41.937	42.775
Finansiel leasinggæld	16.020	19.180	10.291	11.467
Obligationsslån	57.124	58.164	43.753	44.029
Rentebærende gæld i alt	111.370	116.615	95.981	98.271
Leverandørgæld	34.581		34.256	
Anden gæld	9.706		8.237	
Rentebærende gæld samt leverandørgæld m.v.	155.657		138.474	
Indregnet til dagsværdi				
Afledte finansielle instrumenter	7.498	7.498	6.422	6.422
Anden gæld	46	46	35	35
Andre finansielle forpligtelser i alt	7.544	7.544	6.457	6.457
I alt finansielle passiver	163.201		144.931	

Dagsværdien for noterede værdipapirer ligger på niveau 1 i dagsværdihierakiet. Ikke-noterede aktier og andre værdipapirer ligger på niveau 3 i dagsværdihierakiet.

Beløb i DKK mio.

Dagsværdien for derivater ligger hovedsageligt på niveau 2 i dagsværdihierakiet og beregnes på basis af observerbare markedsdata ved udgangen af rapporteringsperioden. En mindre del af råoliepriserderivater ligger på niveau 1 i dagsværdihierakiet.

Dagsværdien for aktiver og forpligtelser på niveau 3 baseres hovedsageligt på nutidsværdien af forventede fremtidige pengestrømme. En rimeligt sandsynlig ændring i diskonteringsrenten forventes ikke at påvirke Gruppens resultat eller egenkapital betydeligt.

Årets bevægelser i niveau 3	Ikke børsnoterede aktier		Andre	Finansielle aktiver i alt	Anden gæld	Finansielle passiver i alt
	Disponible for salg	Handelsbeholdning	værdipapirer			
Regnskabsmæssig værdi 1. januar 2015	5.771	58	8	5.837	6	6
Tilgang	-	-	-	-	27	27
Afgang	-	62	9	71	-	-
Gevinster/tab indregnet i resultatopgørelsen	-	2	-	2	4	4
Gevinster/tab indregnet i anden totalindkomst	-652	-	-	-652	-	-
Valutakursregulering m.v.	656	6	1	663	-2	-2
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2015	5.775	4	-	5.779	35	35
Tilgang	101	-	-	101	-	-
Afgang	691	-	-	691	-	-
Gevinster/tab indregnet i resultatopgørelsen	-	1	-	1	5	5
Gevinster/tab indregnet i anden totalindkomst	159	-	-	159	-	-
Valutakursregulering m.v.	164	-1	-	163	6	6
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2016	5.508	4	-	5.512	46	46

Hovedparten af ultimosaldoen i 2016 omfatter ejerandelen på 19 % i Dansk Supermarked Gruppen. Den skønnede dagsværdi i DKK i december er lig med den indledende vurdering på 19 %. Nedgangen i investeringens regnskabsmæssige værdi kan henføres til udviklingen i DKK/USD-kursen siden den første indregning.

Værdiansættelsen testes ved en kombination af værdiansættelsesmetoder, idet der tages højde for både detailaktiviteterne og ejendomsporteføljen, som er ejet af Dansk Supermarked Gruppen. Værdiansættelsen foretages ved brug af både en tilbagediskonteret cash-flow model med henvisning til udvalgte sammenlignelige børsnoterede selskaber og ejendomsafkast. Den tilbagediskonterede cash-flow model anvender en diskonteringsrente på 6,5 % (7,0 %), hvilket afspejler et vejet gennemsnit af en formodet diskonteringsrente for detailhandlen og et formodet afkast for ejendomsmarkedet samt en langsigtet vækstrate på 2 % (2 %) i terminalperioden.

Finansielle instrumenter indregnet til amortiseret kostpris

Dagsværdien for kortfristede finansielle aktiver og andre finansielle forpligtelser indregnet til amortiseret kostpris afviger ikke væsentligt fra den regnskabsmæssige værdi. Dagsværdien fastsættes som udgangspunkt på basis af nutidsværdien af forventede fremtidige pengestrømme. Hvor der forelå en markedspris, er denne anvendt som dagsværdien.

Dagsværdien for udstedte børsnoterede obligationer ligger på niveau 1 i dagsværdihierarkiet. Dagsværdien for øvrige låneposter ligger på niveau 2 i dagsværdihierarkiet og beregnes på basis af tilbagediskonterede fremtidige pengestrømme.

Beløb i DKK mio.

NOTE 15: FINANSIELLE RISICI

Gruppens aktiviteter eksponerer den for flere forskellige finansielle risici:

- Markedsrisici, dvs. valutarisiko og renterisiko
- Kreditrisiko
- Likviditetsrisiko.

Gruppens generelle risikostyringsprogram fokuserer på de finansielle markeders uforudsigelighed og søger at minimere de potentielle negative indvirkninger på Gruppens finansielle resultater. Gruppen anvender afledte finansielle instrumenter for at afdække visse risikoeksponeringer.

Risikostyring varetages af en central finansafdeling i henhold til politikker, der er godkendt af bestyrelsen. Finansafdelingen identificerer, evaluerer og afdækker finansielle risici i tæt samarbejde med Gruppens forretningsenheder.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for, at ændringer i markedspriser, såsom valutakurser og renter, vil påvirke Gruppens resultat eller værdien af dens beholdninger af finansielle instrumenter. Nedenstående følsomhedsanalyser vedrører positionen på finansielle instrumenter den 31. december 2016.

Følsomhedsanalyserne af valutarisiko og renterisiko er udarbejdet på grundlag af, at størrelsen på nettogælden, forholdet mellem fast og variabel rente på gælden og andelen af finansielle instrumenter i udenlandske valutaer forbliver uændret fra afdækningen pr. 31. december 2016. Det antages yderligere, at valutakurs- og rentefølsomhederne har en symmetrisk indvirkning, dvs. en stigning i kursen/renten resulterer i den samme absolutte bevægelse som et fald i kursen/renten.

Følsomhedsanalyserne viser indvirkningen på resultat og egenkapital af en sandsynlig mulig ændring i valutakurser og renter.

Valutarisiko

Gruppens valutarisiko hidrører fra det forhold, at mens indtægter fra skibsfart og olierelaterede aktiviteter hovedsageligt er i USD, er omkostningerne herfra i både USD og en lang række andre valutaer såsom EUR, NOK, GBP, SEK og DKK. Idet nettoindtægten er i USD, er dette også den primære finansieringsvaluta. Indtægter og omkostninger fra andre aktiviteter, herunder APM Terminals, er hovedsageligt i lokal valuta, og dermed reduceres Gruppens eksponering over for de pågældende valutaer.

Det primære formål med afdækning af Gruppens valutarisiko er at sikre USD-værdien af Gruppens nettopengestrøm samt mindske udsving i Gruppens resultat. Gruppen anvender forskellige afledte finansielle instrumenter, herunder forward- og optionskontrakter samt valutaswaps, til at afdække disse risici. Hovedlinjerne i kurssikringspolitikken er følgende:

- Nettopengestrømme i andre væsentlige valutaer end USD sikres ved hjælp af en lagdelt model med en 12-måneders horisont.
- Væsentlige investeringsforpligtelser i andre valutaer end USD sikres.
- Størstedelen af gælden i andre valutaer end USD sikres, dog afhængigt af matchet mellem aktiver og forpligtelser, samt valutaen af den genererede pengestrøm.

En stigning i USD-kursen på 10 % over for alle andre væsentlige valutaer, hvori Gruppen har eksponering, skønnes at påvirke Gruppens resultat før skat positivt med DKK 0,7 mia. (DKK 0,0 mia.) og Gruppens egenkapital ekskl. skatteeffekt negativt med DKK 0,7 mia. (DKK 0,7 mia.). Følsomhederne er alene baseret på påvirkningen fra finansielle instrumenter, som er åbentstående på balancedagen, jf. note 13 og 14, og er således ikke udtryk for Gruppens samlede valutarisiko.

Renterisiko

Størstedelen af Gruppens gæld er denomineret i USD, men en del af gælden (fx obligationslån) er denomineret i andre valutaer såsom EUR, NOK, GBP, SEK og JPY.

Gruppen tilstræber en kombination af fast og variabel forrentet nettogæld, der afspejler forventninger og risici. Afdækning af renterisikoen er bestemt af et varighedsinterval og opnås primært ved hjælp af renteswaps. Varigheden på Gruppens gældsportefølje er 2,2 år (2,5 år). En general stigning i renten på ét procentpoint skønnes alt andet lige at have en uvæsentlig indflydelse på resultatet før skat og egenkapitalen ekskl. skatteeffekt.

Analysen forudsætter, at alle øvrige variabler, især valutakurser, er konstante.

Beløb i DKK mio.

Fordeling af lån inklusive renteswaps i renteintervaller	Regnskabsmæssig værdi	Næste fastsættelse af rentesats		
		0-1 år	1-5 år	5- år
2016				
0-3%	59.961	41.522	11.207	7.232
3-6%	40.346	18.370	8.157	13.819
6%-	11.063	709	2.928	7.426
I alt	111.370	60.601	22.292	28.477
Heraf:				
Fastforrentede	51.941			
Variabelt forrentede	59.429			
2015				
0-3%	67.702	33.279	28.629	5.794
3-6%	20.246	5.075	4.226	10.945
6%-	8.033	583	3.122	4.328
I alt	95.981	38.937	35.977	21.067
Heraf:				
Fastforrentede	50.695			
Variabelt forrentede	45.286			

Kreditrisiko

Gruppen har eksponering mod finansielle og kommercielle modparter, men har ingen særlig koncentration af kunder eller leverandører. Gruppen minimerer kreditrisikoen ved at foretage en grundig finansiell vurdering af alle større kunder og finansielle institutioner, afkræve tilstrækkelig sikkerhedsstillelse fra kommercielle modparter og sætte kreditbegrænsninger for finansielle institutioner og vigtige kommercielle modparter.

Forfaldsoversigt for tilgodehavender fra kunder	2016	2015
Ikke forfaldne tilgodehavender	17.837	16.121
Mindre end 90 dage over forfald	7.611	6.328
Mere end 90 dage over forfald	3.419	3.345
Tilgodehavender, brutto	28.867	25.794
Reservation til tab	1.971	2.057
Regnskabsmæssig værdi	26.896	23.737

Beløb i DKK mio.

Bevægelse i reservation til tab	2016	2015
1. januar	2.057	1.991
Ændringer ved salg af virksomheder	-	17
Hensat	1.118	1.306
Anvendt	847	609
Tilbageført	427	503
Valutakursregulering	70	-111
31. december	1.971	2.057

Likviditetsrisiko

Gruppens målsætning er at fastholde en likviditetsprofil på linje med en "investment grade"-kreditvurdering. Kapitalen styres for Gruppen som helhed. Egenkapitalandelen udgjorde ved udgangen af 2016 55,2 % (58,3 %).

	2016	2015
Rentebærende gæld	111.370	95.981
Rentebærende nettogæld	78.700	61.358
Likviditetsreserve ¹	83.880	85.434

¹ Likviditetsreserve defineres som uudnyttede garanterede revolverende lånefaciliteter, som udløber efter mere end ét år, værdipapirer og likvide beholdninger, eksklusive værdipapirer og beholdninger i lande med valutakontrol eller andre restriktioner.

Ud over likviditetsreserven havde Gruppen garanterede lån på DKK 15,5 mia., som er dedikeret til finansiering af specifikke aktiver og derfor kun vil blive tilgængelige på bestemte tidspunkter i fremtiden.

Baseret på likviditetsreserven, lån til finansiering af specifikke aktiver, løbetiden på udestående lån samt den nuværende investeringsprofil anses Gruppens finansielle beredskab for at være tilfredsstillende. I marts 2016 udstedte Gruppen tre- og femårige obligationer for EUR 1,5 mia. på euromarkedet. I juni 2016 udstedte Gruppen fem-, syv- og tiårige obligationer for NOK 5,2 mia. på det norske kronemarked.

Den gennemsnitlige restløbetid for Gruppens lånefaciliteter var ca. fem år (ca. fire år).

Det har stor prioritet for Gruppen at opretholde en finansiell reserve, som sikrer både Gruppens forpligtelser og mulige investeringer samt den nødvendige kapital til at imødekomme påvirkninger på Gruppens likviditet, som skyldes ændringer i pengestrøm fra driftsaktiviteter.

Likviditetsprofilen prioriteres og optimeres løbende, blandt andet ved hjælp af fokus på frigørelse af kapital samt opfølgning på udviklingen i driftskapital.

Beløb i DKK mio.

Forfaldstidspunkter af gældsforpligtelser og andre kontraktlige forpligtelser	Regnskabsmæssig værdi	Pengestrømme inklusive renter			I alt
		0-1 år	1-5 år	5- år	
2016					
Bank og andre kreditinstitutter	38.226	7.838	22.059	8.059	37.956
Finansiell leasinggæld	16.020	2.307	8.829	10.735	21.871
Obligationslån	57.124	7.261	37.756	20.024	65.041
Leverandørgæld	34.581	34.581	-	-	34.581
Anden gæld	9.752	9.519	113	120	9.752
Ikke-afledte finansielle instrumenter	155.703	61.506	68.757	38.938	169.201
Afledte finansielle instrumenter	7.498	3.784	2.886	828	7.498
Indregnet på balancen i alt	163.201	65.290	71.643	39.766	176.699
Operationelle leasingforpligtelser		11.389	22.069	38.063	71.521
Kontraktlige forpligtelser vedrørende køb af immaterielle og materielle aktiver m.v.		36.406	19.842	7.859	64.107
I alt		113.085	113.554	85.688	312.327
2015					
Bank og andre kreditinstitutter	41.937	6.789	22.047	6.976	35.812
Finansiell leasinggæld	10.291	1.340	6.850	5.064	13.254
Obligationslån	43.753	3.635	28.428	19.166	51.229
Leverandørgæld	34.256	34.256	-	-	34.256
Anden gæld	8.272	8.234	33	5	8.272
Ikke-afledte finansielle instrumenter	138.509	54.254	57.358	31.211	142.823
Afledte finansielle instrumenter	6.422	1.971	3.911	540	6.422
Indregnet på balancen i alt	144.931	56.225	61.269	31.751	149.245
Operationelle leasingforpligtelser		12.938	24.215	27.580	64.733
Kontraktlige forpligtelser vedrørende køb af immaterielle og materielle aktiver m.v.		19.518	35.009	9.547	64.074
I alt		88.681	120.493	68.878	278.052

Beløb i DKK mio.

NOTE 16: ANDRE ØKONOMISKE FORPLIGTELSE

Operationelle leasingforpligtelser

Som led i Gruppens virksomhed indgås sædvanlige leje- og operationelle leasingaftaler om skibe, containere, havnefaciliteter mv. De fremtidige leje- og operationelle leasingydelser udgør:

	Maersk Line ¹	APM Terminals	Øvrige ¹	I alt
2016				
Under et år	6.998	1.986	2.405	11.389
Mellem et og to år	4.204	1.716	1.304	7.224
Mellem to og tre år	3.449	1.733	847	6.029
Mellem tre og fire år	2.465	1.902	699	5.066
Mellem fire og fem år	1.268	1.934	548	3.750
Efter fem år	1.756	34.481	1.826	38.063
I alt	20.140	43.752	7.629	71.521
Nutidsværdi ²	17.843	24.880	6.434	49.157
2015				
Under et år	8.334	1.698	2.906	12.938
Mellem et og to år	5.260	1.666	1.965	8.891
Mellem to og tre år	3.576	1.559	1.032	6.167
Mellem tre og fire år	3.029	1.540	615	5.184
Mellem fire og fem år	1.889	1.544	540	3.973
Efter fem år	935	24.933	1.712	27.580
I alt	23.023	32.940	8.770	64.733
Nutidsværdi ²	20.592	19.578	7.535	47.705

¹ Ca. 40 % af time charter-ydelserne i Maersk Line og ca. en tredjedel i Maersk Tankers skønnes relateret til operationelle omkostninger i forbindelse med drift af aktiverne.

² Nettonutidsværdien er beregnet ud fra en diskonteringsats på 6 % (6 %).

Beløb i DKK mio.

Økonomiske forpligtelser	Maersk Line	Maersk Oil	APM Terminals	I alt
2016				
Forpligtelser vedrørende køb af immaterielle og materielle aktiver m.v.	19.739	13.933	7.083	53.175
Forpligtelser over for koncessionsgivere	-	464	10.468	10.932
I alt	19.739	14.397	17.551	64.107
2015				
Forpligtelser vedrørende køb af immaterielle og materielle aktiver m.v.	19.714	15.540	4.861	54.521
Forpligtelser over for koncessionsgivere	-	625	8.928	9.553
I alt	19.714	16.165	13.789	64.074

Faldet i investeringsforpligtelser vedrører hovedsageligt kontraktmæssige betalinger i 2016.

Den 1. december 2016 indgik Maersk Line A/S, der er et 100%-ejet datterselskab af A.P. Møller – Mærsk A/S, og Oetker Gruppen en aftale om, at Maersk Line skal overtage den tyske rederivirksomhed Hamburg Südamerikanische Dampfschiffahrts-Gesellschaft KG (Hamburg Süd). Endelig aftale er indgået 14. marts 2017 og er betinget af bestyrelses- og myndighedsgodkendelser, som forventes senere i 2017.

Antal	2017	2018	I alt
Nybygningsprogram			
Containerskibe m.v.	18	9	27
Boreplatforme og boreskibe	1	-	1
Tankskibe	5	6	11
Ankerhåndteringsskibe, slæbebåde og vagtskibe m.v.	26	3	29
I alt	50	18	68

Forpligtelser vedrørende nybygningsprogram	2017	2018	I alt
Containerskibe m.v.	11.950	6.185	18.135
Boreplatforme og boreskibe	3.150	-	3.150
Tankskibe	910	1.125	2.035
Ankerhåndteringsskibe, slæbebåde og vagtskibe m.v.	6.238	793	7.031
I alt	22.248	8.103	30.351

DKK 30,4 mia. af de samlede investeringsforpligtelser vedrører programmet for nybygning af skibe, rigge mv. til en samlet kontraktpris af DKK 38,8 mia. inklusive udstyr leveret af ejer. De resterende investeringsforpligtelser på DKK 33,7 mia. vedrører primært investeringer i APM Terminals og Maersk Oil.

Investeringsforpligtelserne vil blive finansieret ved pengestrøm fra driftsaktiviteter samt eksisterende og nye lånefaciliteter.

Beløb i DKK mio.

NOTE 17: EVENTUALFORPLIGTELSER

Ud over sædvanligt forekommende aftaler som led i Gruppens virksomhed er der ikke indgået væsentlige aftaler, der får virkning, ændres eller udløber, hvis kontrollen med selskabet ændres.

Der er etableret en facilitet på DKK 3,8 mia. (DKK 2,7 mia.) til opfyldelse af kravene for sejlads på USA i henhold til den amerikanske Oil Pollution Act af 1990, såkaldt Certificate of Financial Responsibility.

Der er afgivet toldgarantier på DKK 2,7 mia. (DKK 1,5 mia.) til forskellige havnemyndigheder i Indien.

For Maersk Line og APM Terminals eksisterer visse aftaler med terminaler og havnemyndigheder mv., som indeholder mængdemæssige forpligtelser inklusive ekstra betaling, såfremt minimumsmængder ikke nås.

Ved olieeftersforskning eller -produktion i andre lande hæfter de enkelte dattervirksomheder sædvanligvis solidarisk med øvrige konsortiepartnere for forpligtelser under indgåede aftaler.

Gruppen er part i et antal retstvister. Gruppen er herudover i visse lande part i skattesager. Nogle af disse involverer betydelige beløb og er behæftet med betydelig usikkerhed.

Skat kan udløses ved udtræden af tonnageskatteordninger og hjemtagning af udbytte. Gennem deltagelse i sambeskatning med A.P. Møller Holding A/S hæfter de danske selskaber solidarisk for skattegæld mv. i Danmark.

NOTE 18: SPECIFIKATIONER TIL PENGESTRØMSOPGØRELSE

	2016	2015
Ændring i driftskapital		
Vare- og driftsbeholdninger	-637	2.174
Tilgodehavender fra kunder	-2.476	2.380
Andre tilgodehavender og periodeafgrænsningsposter	-420	-1.496
Leverandørgæld og anden gæld m.v.	1.903	-324
Valutakursregulering af driftskapital	-113	-168
I alt	-1.743	2.566
Køb af immaterielle og materielle aktiver		
Tilgang	-34.912	-51.084
Tilgang, aktiver bestemt til salg	-3	-5
Heraf finansielt leasede aktiver m.v.	6.371	23
Heraf låneomkostninger indregnet i kostprisen for aktiver	919	1.071
Ændring i gæld til leverandører vedrørende køb af aktiver	-898	-614
Ændring i hensættelse til retablering	-889	2.693
I alt	-29.412	-47.916
Andre finansielle investeringer		
Kapitalforhøjelser og køb af kapitalandele i joint ventures	-183	-6
Salg af kapitalandele i joint ventures	-	-3
Kapitalforhøjelser og køb af kapitalandele i associerede virksomheder	-502	-162
Salg af kapitalandele i associerede virksomheder	4.142	2.705
Køb af anlægsaktiver disponible for salg	-3	2
Salg af anlægsaktiver disponible for salg	713	16
Indbetalinger vedrørende tilgodehavender	2.464	904
Udbetalinger vedrørende tilgodehavender	-1.020	-1.048
I alt	5.611	2.408

Beløb i DKK mio.

NOTE 19: KØB/SALG AF DATTERVIRKSOMHEDER OG AKTIVITETER

Pengestrømme fra køb i 2016	Grup Maritim TCB S.L.	Andre	I alt
Dagsværdi på købstidspunktet			
Immaterielle aktiver	5.560 ¹	364	5.924
Materielle aktiver	2.882	-	2.882
Finansielle aktiver	405	-	405
Udskudt skat	38	-	38
Omsætningsaktiver	1.499	260	1.759
Hensatte forpligtelser	-32	-	-32
Gældsforpligtelser	-5.478 ²	-124	-5.602
Købte nettoaktiver	4.874	500	5.374
Minoritetsinteresser	-956 ³	-245	-1.201
A.P. Møller Holding A/S' andel	3.918	255	4.173
Goodwill	1.666	-	1.666
Købsvederlag	5.584	255	5.839
Overtagne betingede vederlag	-	-10	-10
Betalte betingede vederlag	-	4	4
Overtagne likvider	-808	-260	-1.068
Pengestrøm fra køb af dattervirksomheder og aktiviteter	4.776	-11	4.765

¹ Immaterielle aktiver består primært af terminal rettigheder.

² Gældforpligtelser består primært af lån.

³ Minoritetsinteresser vedrører to tilknyttede selskaber ejet med mindre end 100% af Grup Maritim TCB S.L. og måles til minoritetsinteressernes forholdsmæssige andel af de erhvervede identificerbare nettoaktiver.

Køb i 2016

Grup Maritim TCB S.L.

Den 8. marts 2016 erhvervede Gruppen 100% af aktierne i Grup Maritim TCB, som ejer otte terminaler i Middelhavsområdet og Latinamerika. Der blev ikke inden 8. marts 2016 opnået godkendelse fra myndighederne vedrørende køb af to yderligere driftsanlæg på De Kanariske Øer og et anlæg i Izmir, Tyrkiet (der udgør under 5 % af den samlede transaktionsværdi), som derfor ikke er inkluderet i den aktuelle virksomhedssammenslutning.

Med kontrol over Grup Maritim TCB har Gruppen styrket sin position i Spanien og vil accelerere væksten i Latinamerika.

Den samlede Enterprise Value på DKK 8,4 mia. omfattede den samlede købesum på DKK 5,6 mia. og den overtagne rentebærende nettogæld på DKK 2,8 mia.

Der er foretaget justeringer til de foreløbige beløb siden erhvervelsesdatoen, herunder allokering af goodwill på DKK 1,7 mia.

Goodwill på DKK 1,7 mia. kan henføres til netværkssynergier mellem APM Terminals og Grup Maritim TCB S.L. i Latinamerika og på Den Iberiske Halvø og er ikke skattemæssigt fradragsberettiget.

Grup Maritim TCB S.L. har fra erhvervelsesdatoen frem til 31. december 2016 bidraget med en omsætning på DKK 1,8 mia. Havde købet fundet sted pr. 1. januar 2016, ville det have påvirket Gruppens omsætning med DKK 2,1 mia. Resultatbidraget til Gruppen er begrænset.

Den regnskabsmæssige behandling af virksomhedssammenslutningen betragtes pr. 31. december 2016 som foreløbig på grund af visse eventualposter, indeståelseserklæringer mv.

Beløb i DKK mio.

Køb i 2015

Der blev ikke i 2015 gennemført køb af dattervirksomheder eller aktiviteter i et omfang, der er væsentligt for Gruppen.

Salg i 2016

Der er ikke gennemført salg af dattervirksomheder eller aktiviteter i 2016.

Salg i 2015

Salg i 2015 vedrører hovedsageligt Esvagt.

Solgte anlægsaktiver inkluderer aktiver, der tidligere har været klassificeret som aktiver bestemt for salg.

NOTE 20: NÆRTSTÅENDE PARTER

	Associerede virksomheder		Joint ventures		Ledelse ¹	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Resultatopgørelse						
Driftsomkostninger	1.885	1.984	5.159	5.046	87 ²	107 ²
Vederlag til ledelsen	-	-	-	-	274	161
Andre indtægter	2	91	-	13	-	-
Finansielle omkostninger	120	204	-	7	-	-
Andre driftsposter	108	121	531	537	-	-
Aktiver						
Andre tilgodehavender, langfristede	-	1	854	1.079	-	-
Likvide beholdninger	275	951	-	-	-	-
Andre tilgodehavender	395	413	600	451	-	-
Passiver						
Bank og andre kreditinstitutter m.v., kortfristede	230	-	162	130	-	-
Leverandørgæld	275	225	607	615	7	14
Anden gæld	925	1.314	-	-	-	-
Køb af materielle aktiver m.v.	-	55	-	-	-	87
Udbytter	2.088	1.593	1.076	726	-	-

¹ Bestyrelse og direktion i A.P. Møller - Mærsk A/S, A.P. Møller Holding A/S, APMH Invest A/S, A.P. Møller Holding Invest II A/S, A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal og disses nærtstående (inklusive virksomheder under disses betydelige indflydelse). Under andre tilgodehavender og leverandørgæld indgår sædvanlige forretningsmæssige mellemværender vedrørende skibsvirksomhed.

² Inkluderer kommission samt forretningsmellemværender til Maersk Broker K/S ved befragtning samt køb og salg af skibe.

A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal er den ultimative ejer.

Der er i årets løb betalt DKK 1 mio. (DKK 1 mio.) i husleje m.v. til A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal.

I forbindelse med Danske Banks formidling af betalingstransaktioner, handel med værdipapirer mv. er alene de derved relaterede omkostninger medtaget i ovenstående oversigt.

Udloddet udbytte til ejer indgår ikke.

NOTE 21: ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS**REGNSKABSRUNDLAG**

Det konsoliderede regnskab for 2016 for A.P. Møller Holding Gruppen er aflagt på going concern-basis og i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS) som godkendt af EU og yderligere krav i henhold til årsregnskabsloven. Det konsoliderede regnskab er endvidere i overensstemmelse med IFRS som udstedt af The International Accounting Standards Board (IASB).

Anvendt regnskabspraksis er uændret i forhold til det konsoliderede regnskab for 2015. En række ændringer til regnskabsstandarderne er trådt i kraft pr. 1. januar 2016. De ændringer, der er relevante for A.P. Møller Holding Gruppen, omfatter: 'Annual improvements to IFRSs 2012-2014 cycle' og 'Accounting for acquisitions of interests in joint operations' (amendments to IFRS 11) og 'Disclosure initiative' (amendments to IAS 1). Ændringerne omfatter forskellige vejledninger og præciseringer, som ikke har haft væsentlig indvirkning på regnskabet.

KONSOLIDERING

Det konsoliderede regnskab omfatter moderselskabet A.P. Møller Holding A/S og dattervirksomheder samt forholdsmæssige andele i fællesledede enheder klassificeret som joint operations.

Dattervirksomheder er enheder kontrolleret af A.P. Møller Holding A/S. Kontrol beror på en bestemmende indflydelse på relevante aktiviteter i virksomheden og en eksponering for, eller ret til, variable afkast hidrørende herfra. I denne forbindelse er relevante aktiviteter sådanne, som væsentligt påvirker virksomhedens afkast. Bestemmende indflydelse opnås sædvanligvis ved direkte eller indirekte at eje eller råde over mere end 50 % af stemmerettighederne eller ved andre rettigheder, såsom aftaler om ledelsesmæssig kontrol.

Fællesledede enheder er aktiviteter og virksomheder, hvor Gruppen efter kontraktlige aftaler med en eller flere andre parter har fælles kontrol. Sådanne enheder bliver klassificeret som joint ventures, hvis aftaleparternes rettigheder er begrænset til nettoaktiver i separate juridiske enheder, eller som joint operations, hvis aftaleparterne har direkte og ubegrænsede rettigheder i enhedernes aktiver henholdsvis forpligtelser.

Virksomheder, hvori Gruppen udøver betydelig, men ikke bestemmende, indflydelse, betragtes som associerede virksomheder. Betydelig indflydelse opnås typisk ved direkte eller indirekte at eje eller råde over 20-50 % af stemmerettighederne. Aftaler og andre forhold indgår i vurderingen af indflydelsen.

Konsolidering foretages ved sammendrag af moderselskabets og dattervirksomheders regnskaber, inklusive den forholdsmæssige andel af regnskabsposter vedrørende joint operations, partejede skibe og poolsamarbejder, som er opgjort efter Gruppens regnskabspraksis. Gruppeinterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, udbytter, interne mellemværender samt avance ved gruppeinterne transaktioner er elimineret. Urealiserede fortjenester ved transaktioner med associerede og fællesledede enheder elimineres i forhold til Gruppens ejerandel. Urealiserede tab elimineres på samme måde, medmindre de er udtryk for en værdiforringelse.

Minoritetsinteressers andel af årets resultat og af egenkapitalen i dattervirksomheder indgår som en del af Gruppens resultat henholdsvis egenkapital, men vises særskilt.

VALUTAOMREGNING

Gruppen anvender DKK som præsenteringsvaluta. Ved omregning til præsenteringsvaluta for virksomheder og aktiviteter med en anden funktionel valuta end DKK omregnes totalindkomstopgørelsen til DKK til gennemsnitlige valutakurser og balancen til balancedagens valutakurser. Kursforskelle ved denne omregning indregnes i anden totalindkomst.

Den funktionelle valuta varierer fra forretningsområde til forretningsområde. For Gruppens primære skibsfarts- og boreaktiviteter samt olie- og gasaktiviteter er den funktionelle valuta typisk USD. Dette indebærer blandt andet, at de materielle og immaterielle anlægsaktivers regnskabsmæssige værdi og dermed også afskrivninger fastholdes i USD fra anskaffelsestidspunktet. For øvrige aktiviteter, herunder containerterminalaktiviteter og landbaserede containeraktiviteter, er den funktionelle valuta som hovedregel lokalvalutaen i det land, hvor aktiviteterne udøves, medmindre der er forhold, som tilsiger, at en anden valuta er hensigtsmæssig.

Transaktioner i andre valutaer end den funktionelle valuta omregnes til transaktionsdagens valutakurs. Monetære poster i fremmed valuta, der ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens valutakurs. Valutakursgevinster og -tab indgår i resultatopgørelsen under finansielle poster.

RESULTATOPGØRELSEN

Omsætning fra varesalg indregnes ved risikoovergang til køber.

For rederiaktiviteter indregnes omsætning i takt med opgavens udførelse, herunder en andel af igangværende rejser pr. balancedagen. Faktureret omsætning relateret til en vurderet tilbageværende andel af igangværende rejser og aktiviteter i havnedestinationen periodiseres. Indtægter vedrørende tilbageholdelse (detention) og tvungen liggetid i havn indregnes på

tidspunktet for kundens forsinkede leverance eller afhentning af containere. Omsætning indregnes med fradrag af mængderabatter og nedslag.

Salg af olie og gas indregnes som omsætning ved afløb fra produktionsstedet og afspejler således den tildelte produktionsmængde ("entitlement production"). For aftaler, hvor skat afregnes i olie, indregnes et beløb svarende til salgsværdien både som omsætning og skat.

Omsætning fra terminalaktiviteter, fragttaktiviteter samt bugseraktiviteter indregnes ved opgavens udførelse. I containerterminaler opereret under visse restriktive pris- og servicevilkår m.v. indregnes værdien af materielle anlægsaktiver opført på vegne af koncessionsgiver som omsætning i opførelsesperioden.

For boreaktiviteter, som typisk udføres under længerevarende kontrakter, indregnes omsætning i henhold til de aftalte dagsrater for det arbejde, der er udført til dato. Mobilitetsafgifter indregnes lineært over produktionsperioden sammen med afskrivninger på mobilitetsomkostninger. Modtagne eller tilgodehavende godtgørelser for førtidig ophør indregnes som omsætning med udskydelse af en skønnet værdi af en eventuel forpligtelse til at stå stand-by for nye opgaver i den resterende kontraktperiode.

Lejeindtægter fra operationelle leasingaftaler indregnes over kontraktens løbetid.

Efterforsknings- og vurderingsomkostninger i olie- og gasaktiviteterne indregnes løbende som driftsomkostninger.

Resultatandel af associerede virksomheder og joint ventures indregnes efter skat og korrigeret for andel af urealiserede gruppeinterne avancer og tab. Posten omfatter tillige eventuelle nedskrivninger af disse kapitalandele og tilbageførsler heraf.

Skat består af årets forventede aktuelle og udskudte skat samt reguleringer heraf vedrørende tidligere år. Den aktuelle skat omfatter skat af den skattepligtige indkomst bestående af selskabsskat, kulbrinteskatter i Danmark og andre lande, udbytteskat, m.v. Herudover indgår tonnageskat og olieskat efter bruttoprincippet. Tonnageskat klassificeres som skat, når den kan modregnes i eller betales i stedet for selskabsskat. Olieskat efter bruttoprincippet er en særlig skat i visse lande på produktion af kulbrinter og præsenteres særskilt under skat med henblik på at øge overblikket over Gruppens samlede skatteomkostning.

Skat indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, inklusive skat på avancer i koncerninterne transaktioner, der er elimineret i koncernregnskabet.

TOTALINDKOMSTOPGØRELSEN

Anden totalindkomst er indtægter og omkostninger, som ikke indregnes i resultatopgørelsen, herunder valutakursregulering ved omregning fra funktional valuta til præsentrationsvaluta, dagsværdiregulering af andre aktieinvesteringer og sikringsinstrumenter samt aktuariemæssig gevinst/ tab på ydelsesbaserede pensionsordninger m.v. Herudover indgår Gruppens andel af anden totalindkomst i associerede virksomheder og joint ventures.

Ved afhændelse eller ophør af en virksomhed overføres Gruppens andel af den akkumulerede valutakursregulering vedrørende den pågældende virksomhed til resultatopgørelsen. Akkumulerede værdireguleringer af værdipapirer overføres til resultatopgørelsen ved salg, eller når der er objektivt bevis for værdiforringelse af aktivet.

Der inkluderes aktuel og udskudt skat af anden totalindkomst, i det omfang de poster, der indregnes i anden totalindkomst, er skattepligtige eller fradragsberettigede.

BALANCEN

Immaterielle anlægsaktiver værdiansættes til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Afskrivninger foretages lineært over den forventede brugstid. Immaterielle anlægsaktiver erhvervet i forbindelse med køb af olieressourcer (koncessionsrettigheder m.v.) afskrives fra det tidspunkt, produktionen påbegyndes, over feltets forventede produktionsperiode på op til 20 år. Erhvervede efterforskningsrettigheder afskrives fra overtagelsestidspunktet over en periode på op til fem år. IT software afskrives over en brugstid på 3-5 år.

I containerterminaler opereret under visse restriktive pris- og servicevilkår m.v. indgår koncessionsmæssige rettigheder til at opkræve brugsafgifter under immaterielle anlægsaktiver. Kostprisen inkluderer nutidsværdien af minimumsbetalinger under koncessionsaftaler samt kostpris for materielle anlægsaktiver opført på vegne af koncessionsgiver. Rettighederne afskrives fra driftsstart over koncessionsperioden.

Materielle anlægsaktiver værdiansættes til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Afskrivningerne indgår i resultatopgørelsen lineært over brugstiden til en skønnet restværdi. For olieproduktionsanlæg, herunder produktionsanlæg under opførelse, hvor olie modtages til dækning af investeringen (cost oil), afskrives som udgangspunkt i takt med modtagelsen af olie (cost oil).

Brugstid for nye aktiver er typisk som følger:

Skibe m.v.	20-25 år
Boreplatforme	25 år
Containere m.v.	12 år
Bygninger	10-50 år
Terminalinfrastruktur	10-20 år, eller en eventuelt kortere koncessionsperiode
Tekniske anlæg, kraner og andet terminaludstyr	5-20 år
Andet driftsmateriel, inventar m.v.	3-7 år
Olie- og gasproduktionsanlæg m.v. – baseret på felternes forventede produktionsperiode	op til 20 år

Skøn over brugstid og restværdier revurderes regelmæssigt.

Kostprisen på et samlet aktiv opdeles i separate bestanddele, der afskrives hver for sig, hvis brugstiden på de enkelte bestanddele er forskellig. Omkostninger ved dokning af skibe indregnes ved afholdelse i den regnskabsmæssige værdi af skibe og boreplatforme og afskrives over perioden indtil næste dokning.

Kostpris for Gruppens egenfremstillede aktiver indeholder direkte henførbare omkostninger. For aktiver med længerevarende fremstillingsperiode henføres låneomkostninger i fremstillingsperioden fra såvel specifik som generel låntagning til kostprisen. Desuden inkluderer kostprisen nutidsværdi af skønnede omkostninger til nedtagning og bortskaffelse af aktivet samt retablering.

Nedskrivning foretages, når den regnskabsmæssige værdi af et aktiv henholdsvis en pengestrømsfrembringende enhed overstiger den højeste værdi af skønnet brugsværdi og dagsværdi med fradrag af afhændelsesomkostninger. Goodwill henføres til pengestrømsfrembringende enheder ved erhvervelsen og nedskrives før andre aktiver.

Immaterielle og materielle anlægsaktiver testes for nedskrivning, såfremt der er indikation på nedskrivningsbehov. Goodwill og andre immaterielle anlægsaktiver med ubestemmelig levetid samt immaterielle anlægsaktiver, der endnu ikke er ibrugtaget, bortset fra oliekoncessionsrettigheder omfattet af IFRS 6, testes dog for nedskrivning årligt.

Aktiver klassificeres som bestemt for salg, når den regnskabsmæssige værdi af et enkelt anlægsaktiv eller afståelsesgrupper primært vil blive genvundet gennem et salg frem for gennem fortsat anvendelse. Aktiver klassificeres som bestemt for salg, når der er indledt aktiviteter med henblik på salg, og aktiviteterne forventes at blive afhændet inden for 12 måneder. Forpligtelser, der er direkte forbundet med aktiviteter bestemt for salg, præsenteres adskilt fra øvrige forpligtelser.

Aktiver bestemt for salg måles til den laveste værdi af den af den regnskabsmæssige værdi og dagsværdien med fradrag af salgskostninger. Der afskrives ikke på anlægsaktiver når de er klassificeret som bestemt for salg. Målingen af udskudte skatteaktiver og forpligtelser samt finansielle aktiver og forpligtelser er uændret.

Leasingkontrakter klassificeres som operationel eller finansiell leasing ved kontraktens indgåelse. Når dette først er fastslået, revurderes klassifikationen ikke efterfølgende, medmindre der sker ændringer i kontraktvilkårene. Kontrakter, der overfører alle væsentlige risici og fordele forbundet med det underliggende aktiv til leasingtager, klassificeres som finansiell leasing. Finansielt leasede aktiver behandles som materielle anlægsaktiver.

Kapitalandele i associerede virksomheder og joint ventures indregnes til Gruppens andel af den regnskabsmæssige indre værdi inklusive merværdi ved køb (goodwill) med fradrag af eventuel nedskrivning. Goodwill er en integreret del af værdien af associerede virksomheder og joint ventures og testes derfor for nedskrivning sammen med investeringen som helhed. Nedskrivninger tilbageføres i det omfang, den oprindelige værdi genvindes.

Værdipapirer, omfattende aktier, obligationer og lignende, indregnes på handelsdatoen til dagsværdi og værdiansættes efterfølgende til børskurs for børsnoterede papirer og til en skønnet dagsværdi for ikke-børsnoterede papirer. Værdipapirer, som udgør en del af det likvide beredskab, klassificeres som omsætningsaktiver, hvor værdireguleringer indregnes i resultatopgørelsen under finansielle poster. Andre aktieinvesteringer klassificeres som anlægsaktiver og urealiserede værdireguleringer indregnes i anden totalindkomst og overføres til resultatopgørelsen i tilfælde af salg, eller hvor der er objektive bevis for værdiforringelse af aktivet.

Vare- og driftsbeholdninger består primært af bunkerolie, containere (produktion), reservedele, der ikke indregnes under materielle anlægsaktiver samt andre hjælpematerialer. Vare- og driftsbeholdninger værdiansættes til kostpris hovedsageligt efter

FIFO-metoden. Kostpris for fremstillede færdigvarer samt varer under fremstilling indeholder direkte og indirekte produktionsomkostninger.

Udlån og tilgodehavender indregnes ved første indregning til dagsværdi med tillæg af direkte transaktionsomkostninger, og måles efterfølgende til amortiseret kostpris ved anvendelse af den effektive rentemetode. Der nedskrives til imødegåelse af tab på grundlag af en konkret vurdering enten individuelt eller gruppevis.

I egenkapitalen indgår årets totalindkomst bestående af årets resultat og anden totalindkomst. Provenu ved køb og salg af egne aktier samt udbytte heraf indregnes i egenkapitalen.

Omregningsreserve omfatter Gruppens andel af akkumulerede valutakursforskelle opstået ved omregning til funktionel valuta. Reserve for andre aktieinvesteringer omfatter akkumulerede ændringer af dagsværdien af andre aktieinvesteringer med fradrag af skat. Reserve for sikringsinstrumenter indeholder den akkumulerede dagsværdi af afledte finansielle instrumenter, der opfylder kriterierne for regnskabsmæssig sikring af pengestrømme med fradrag af skat.

Præstationsbetingede aktier ("performance shares"), betingede aktier ("restricted shares") og aktieoptioner, som er tildelt ledende medarbejdere i Gruppen som led i Gruppens langsigtede incitamentsprogram, indregnes som personaleomkostninger over optjeningsperioden til skønnet dagsværdi på tildelingstidspunktet med en tilsvarende justering af egenkapitalen. Tildelinger i henhold til kontantordninger for medarbejdere under det øverste ledelsesniveau som led i Gruppens langsigtede incitamentsprogram indregnes som personaleomkostninger over optjeningsperioden med en tilsvarende justering af anden gæld.

Ved udgangen af hver rapporteringsperiode opdaterer Gruppen de foretagne skøn over det antal rettigheder, som forventes optjent, på grundlag af ikke-markedsrelaterede optjeningsbetingelser og ansættelsesbetingelser. En eventuel effekt af opdateringen indregnes i resultatopgørelsen med en tilsvarende justering af egenkapitalen og anden gæld.

Hensatte forpligtelser indregnes, når Gruppen har en aktuel juridisk eller faktisk forpligtelse som følge af tidligere begivenheder og inkluderer bl.a. hensættelser til retablering af olieletter, retstvister, tab på indgåede kontrakter m.v. såvel som aktuelle men endnu ikke rapporterede forhold under visse forsikringsprogrammer, primært i USA. Hensatte forpligtelser indregnes baseret på et kvalificeret skøn og under hensyntagen til diskontering, når tidsmomentet er væsentligt, og afviklingstidspunktet med rimelighed kan fastslås.

Pensionsforpligtelser udgøres af nettoforpligtelserne i henhold til ydelsesbaserede pensionsordninger og de tilknyttede aktiver reguleret for effekten af krav vedrørende minimumsdækning ("minimum funding") og aktivloft ("asset ceiling"). Ordninger med overdækning præsenteres som nettoaktiver i balancen. De ydelsesbaserede pensionsforpligtelser måles som nutidsværdien af forventede fremtidige betalinger vedrørende medarbejdernes ydelser frem til balancedagen. Pensionsaktiver måles til dagsværdi. Pensionsomkostninger, som indgår i resultatopgørelsen, består af beregnede beløb for optjente pensioner og renter samt gevinst eller tab ved indfrielse m.v. Renter af pensionsaktiver beregnes med den samme sats, som anvendes ved tilbagediskontering af pensionsforpligtelser. Aktuarmæssige gevinster/tab indregnes i anden totalindkomst.

Pensionsordninger, hvor Gruppen som led i kollektive aftaler deltager sammen med andre virksomheder — de såkaldte "multi-employer plans" — behandles regnskabsmæssigt som andre pensionsordninger. For sådanne ordninger, der er ydelsesbaserede, men hvor der ikke foreligger tilstrækkelig information til brug for indregning af forpligtelser, behandles ordningerne som bidragsbaserede pensionsordninger.

Udskudt skat hensættes på basis af midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser. Der indregnes ikke udskudt skat vedrørende forskelle, der opstår ved den indledende indregning af aktiver eller forpligtelser, som på transaktionstidspunktet ikke har effekt på hverken regnskabsmæssigt resultat eller skattepligtig indkomst, medmindre forskellen opstår i forbindelse med en virksomhedssammenslutning. Herudover indregnes der ikke udskudt skat vedrørende ikke-udloddet resultat i dattervirksomheder, når Gruppen har kontrol over tidspunktet for udbyttebetaling, og der ikke aktuelt forventes skattepligtig udbytte. Et udskudt skatteaktiv indregnes, hvor det er sandsynligt, at aktivet kan udnyttes inden for en overskuelig fremtid.

Finansielle gældsforpligtelser indregnes ved låneoptagelse til dagsværdi fratrukket transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles de finansielle gældsforpligtelser til amortiseret kostpris ved anvendelse af den effektive rentes metode, hvorved transaktionsomkostninger og eventuel under-/overkurs indregnes som finansielle omkostninger over låneperioden. Fastforrentede lån, der er omfattet af regnskabsmæssig dagsværdisikring, måles til amortiseret kostpris med en regulering for dagsværdien af det sikrede rentelement. Forpligtelser i henhold til finansielle leasingaftaler måles til leasingaftalens interne rente, hvis denne kan fastsættes, ellers til Gruppens marginale lånerente.

AFLEDTE FINANSIELLE INSTRUMENTER

Afledte finansielle instrumenter indregnes på handelsdatoen og værdiansættes til dagsværdi opgjort efter almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker og baseret på relevante observerbare swap-kurver og valutakurser.

Den effektive del af ændring i værdien af afledte finansielle instrumenter indgået til sikring af højst sandsynlige fremtidige transaktioner indregnes i anden totalindkomst, indtil de sikrede transaktioner realiseres. På dette tidspunkt overføres de akkumulerede værdiændringer til de poster, som de sikrede transaktioner indregnes i. Ved sikring af værdi af indregnede finansielle aktiver og forpligtelser indregnes den effektive del af værdiændringer i de afledte finansielle instrumenter i resultatopgørelsen sammen med de ændringer i dagsværdien af disse aktiver og forpligtelser, som kan henføres til sikringsforholdet. Den ikke effektive del af sikringstransaktioner, herunder tidsværdi for olieprissikringsinstrumenter, samt ændring i dagsværdi af afledte finansielle instrumenter, som ikke opfylder betingelserne for regnskabsmæssig behandling som sikring, indregnes i resultatopgørelsen under finansielle poster for rente- og valutabaserede finansielle instrumenter, og under andre indtægter/omkostninger for oliepris- og fragsikringsinstrumenter, herunder tidsværdi for olieprissikringsinstrumenter.

VIRKSOMHEDSSAMMENSLUTNINGER OG AFHÆNDELSE AF DATTERVIRKSOMHEDER

Ved køb af nye enheder værdiansættes overtagne aktiver, forpligtelser og eventualforpligtelser til dagsværdi på det tidspunkt, hvor der opnås kontrol i henhold til overtagelsesmetoden. Identificerbare immaterielle anlægsaktiver indregnes, såfremt de kan henføres til en kontraktlig ret eller i øvrigt kan udskilles. Forskelsbeløb mellem dagsværdi af købsvederlaget og dagsværdi af overtagne identificerede nettoaktiver indregnes som goodwill. Eventuelle efterfølgende ændringer i betingede købsvederlag indregnes som andre indtægter eller andre omkostninger i resultatopgørelsen. Transaktionsomkostninger indregnes som driftsomkostninger, når de afholdes.

Ved A.P. Møller Holdings afgivelse af kontrol værdireguleres eventuelt bibeholdte kapitalandele til dagsværdi med indregning af værdiregulering i resultatopgørelsen som avance (eller tab) ved salg af anlægsaktiver m.v. Effekt af køb og salg af minoritetsinteresser uden ændring af kontrol indregnes direkte på egenkapitalen.

PENGESTRØMSOPGØRELSEN

Pengestrømme fra driftsaktivitet omfatter alle pengestrømme bortset fra pengestrømme fra investeringer og frasalg, afdrag på lån, finansielle leasingydelse og egenkapitaltransaktioner. Aktivering af låneomkostninger og retableringsomkostninger betragtes som ikke-kontante poster, og de faktiske betalinger på disse indgår i pengestrømme fra driften.

Likvide midler omfatter kassebeholdninger og bankindeståender med fradrag af træk på kassekreditter, der udgør en integreret del af Gruppens likviditetsstyring.

NYE REGNSKABSKRAV

Gruppen har endnu ikke implementeret følgende standarder:

- IFRS 9 Finansielle instrumenter
- IFRS 15 Omsætning fra kontrakter med kunder
- IFRS 16 Leasing

IFRS 9 og IFRS 15 træder i kraft pr. 1. januar 2018 og er godkendt af EU. IFRS 16 træder i kraft pr. 1. januar 2019 og forventes godkendt af EU før ikrafttrædelsesdatoen. Gruppen har besluttet at implementere IFRS 9 fra 1. januar 2017. Førtidig implementering af IFRS 15 og IFRS 16 er for nuværende ikke under overvejelse.

Gruppen har i alle væsentlige henseender afsluttet analyser af de kommende ændringer i medfør af IFRS 9 og IFRS 15. De væsentligste resultater heraf er forklaret nedenfor. Det igangsatte projekt med henblik på forberedelse til IFRS 16 pågår fortsat, og der kan endnu ikke drages konklusioner herfra.

IFRS 9 Finansielle instrumenter

IASB's regnskabsstandard Finansielle instrumenter (IFRS 9) er godkendt af EU, og Gruppen har besluttet at implementere IFRS 9 fra 1. januar 2017.

Implementeringen af IFRS 9 vil ikke påvirke den eksisterende klassifikation og måling af Gruppens finansielle instrumenter, og den nye standard medfører ikke grundlæggende ændringer i sikringsforholdene. Ledelsen har valgt at klassificere aktieposten på 19 % i Dansk Supermarked-Gruppen som dagsværdi via anden totalindkomst. Det akkumulerede valutakurstab på DKK 1,7 mia. ved udgangen af 2016, som hidtil har været indregnet i anden totalindkomst, vil derfor fortsat være indregnet i egenkapitalen, hvilket også gælder for eventuelle fremtidige værdireguleringer vedrørende denne aktiepost.

Endelig vurderes virkningen af ændringen fra IAS 39's nedskrivningsmodel ("incurred loss model") til IFRS 9's nedskrivningsmodel ("expected credit loss") som uvæsentlig som følge af Gruppens lave kreditrisiko. Implementeringen af IFRS 9 forventes derfor ikke af få væsentlig indvirkning på Gruppens finansielle stilling eller resultat.

IFRS 15 Omsætning fra kontrakter med kunder

Det har vist sig, at Gruppens nuværende praksis for indregning af omsætning i alle væsentlige henseender er i overensstemmelse med de begreber og principper, der er indeholdt i den nye standard. Følgende to ændringer er identificeret, som efter vores vurdering afviger fra gældende branchepraksis.

Inden for tankskibstransport indregnes omsætning i henhold til IAS 18 på grundlag af færdiggørelsesgrad fra losning til losning ("discharge-to-discharge"). I henhold til IFRS 15 skal omsætning indregnes ved overgang af kontrol, hvilket anses for at ske henover tid fra lastning til losning ("load-to-discharge"). Ændringen vil medføre en tidsforskydning i forhold til, hvornår indregning af omsætning fra en kontrakt påbegyndes. Til gengæld aktiveres omkostninger, der påløber i forbindelse med positionering af tankskibet i lastningshavnen, som kontraktomkostninger og afskrives, efterhånden som omsætningen indregnes. Ændringen har ikke væsentlig indvirkning på Gruppens finansielle stilling eller resultat.

I kontrakter vedrørende salg af olie og gas identificeres mængder, der overføres til kunden pr. skib eller rørledning, som leveringsforpligtelser. Omsætning i henhold til IFRS 15 vil således afspejle rettighedsmetoden ("sales entitlement method"). Gruppen vil fortsat præsentere den samlede omsætning på grundlag af tildelte produktionsmængder ("entitlement production"). Ændringer i forpligtelser/tilgodehavender som følge af over-/underlift samt værdien af olie anvendt til afregning af skat vil blive præsenteret som reguleringer af tildelte mængder under Anden Omsætning.

IFRS 16 Leasing

Som følge af den løbende strategiske gennemgang kan arten, antallet og kompleksiteten af de leasingaftaler, som Gruppen forventes at være forpligtet under ved udgangen af 2018, ikke forudsiges på nuværende tidspunkt, og den forventede virkning af den nye standard kan således ikke estimeres. Ledelsen har af samme årsag ikke truffet beslutning om overgangsmuligheder.

Definitioner på nøgletal

Egenkapitalforrentning efter skat er beregnet som årets resultat efter skat målt i forhold til den gennemsnitlige egenkapital i året.

Egenkapitalandel er beregnet som egenkapital ultimo året målt i forhold til balancesum ultimo året.

NOTE 22: VÆSENTLIGE REGNSKABSMÆSSIGE SKØN OG VURDERINGER

Udarbejdelsen af årsregnskabet og det konsoliderede regnskab kræver, at ledelsen løbende foretager vurderinger og skøn samt anlægger forudsætninger, der påvirker de rapporterede beløb. Ledelsen baserer sine vurderinger og skøn på historiske erfaringer, uafhængige rådgivere, eksterne datakilder samt interne specialister og andre faktorer, som ledelsen finder relevante under de givne omstændigheder.

På visse områder er der stor usikkerhed forbundet med resultatet af forretningsplanerne, herunder løbende forhandlinger med eksterne parter om gennemførelsen af sådanne planer eller indfrielse af krav rejst mod Gruppen. Forudsætninger og resultater kan derfor afvige fra forventningerne i de kommende år, hvorved det kan blive nødvendigt at foretage en op- eller nedjustering af den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser. Denne note beskriver de områder, hvor Gruppen i særdeleshed har en risiko for væsentlig justering af regnskabsmæssige værdier ved udgangen af 2016.

GENERELT**Usikkerhedsaspekter**

De af ledelsen anlagte forudsætninger er forbundet med forskellige usikkerhedsaspekter. Ét aspekt vedrører, hvorvidt et aktiv eller en forpligtelse eksisterer, hvor vurderingen danner grundlag for en beslutning om indregning eller ophør af indregning, herunder vurdering af kontrol. Et andet aspekt vedrører usikkerhed ved værdiansættelse, hvor ledelsen anlægger forudsætninger vedrørende værdien af de aktiver og forpligtelser, der anses for at eksistere. Disse forudsætninger vedrører den tidsmæssige placering og beløbet af fremtidige pengestrømme og de dermed forbundne iboende risici.

Råoliepriser

Den fremtidige udvikling i oliepriserne er en usikker og væsentlig faktor, der direkte eller indirekte påvirker de regnskabsmæssige skøn på tværs af Gruppen. Maersk Oil er direkte påvirket på salgspriserne, men også med hensyn til tildelte mængder (Qatar), produktionslevetid, pris på koncessioner og udsigterne for efterforsknings- og udviklingsplaner. Maersk Line er direkte påvirket af prisen på bunkerolie, men det er konkurrencesituationen, der afgør, i hvilket omfang resultaterne påvirkes heraf.

Maersk Drilling og Maersk Supply Services er påvirket af efterspørgslen efter rigge og forsyningskibe, idet olieselskaberne potentielt vil opgive eller udskyde projekter og presse på for lavere priser, større kontraktfleksibilitet og lavprisløsninger, når olieprisen er lav. APM Terminals' placering i olieproducerende lande, fx Nigeria, Angola, Egypten, Rusland og Brasilien, er indirekte påvirket af udviklingen i oliepriserne og konsekvenserne for landenes økonomier, hvilket ikke alene har en indvirkning på de mængder, der håndteres i terminalerne, men også på valutakurserne.

Faldet i olieprisen siden 2014, hvor OPEC besluttede ikke at tilpasse produktionsniveauet i forhold til det øgede udbud af olie fra lande uden for OPEC, fortsatte indtil januar 2016, hvor prisen på Brent-olie var 28 USD/tønne – det laveste niveau i 10 år. Prisen på Brent-olie har været stigende siden januar 2016 og lå på 57 USD/tønne ved udgangen af 2016. OPEC-landene blev i november enige om at reducere produktionen fra januar 2017, hvilket var den første foreslåede produktionsnedsækering siden 2008 og understøttet af den første aftale siden 2001, der også omfattede producenter uden for OPEC. Forward-kurven for Brent-olieprisen har fulgt den stigende tendens på kort sigt, hvorimod forward-prisen på mellemlangt sigt kun er steget ganske lidt i forhold til udgangen af 2015.

Prognoserne for olieprisen førte til væsentlige nedskrivninger for hele Maersk Oil's portefølje i 2015 på grund af den lave oliepris i sig selv samt følgevirkningerne for den fremtidige kommerabilitet, investeringer og produktionslevetid.

IMMATERIELLE OG MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

Gruppen har en goodwill på DKK 2.358 mio. (DKK 594 mio.) og immaterielle anlægsaktiver med uendelig brugstid på DKK 239 mio. (DKK 253 mio.). Stigningen i goodwill vedrører erhvervelsen af Grup Maritim TCB via en virksomhedssammenslutning i marts 2016 vedrørende terminalforretningen på Den Iberiske Halvø og i Sydamerika. Hovedparten af anlægsaktiverne afskrives over brugstiden. Ledelsen vurderer indikatorer på værdiforringelse for hele Gruppens portefølje af aktiver. Der foretages skøn og vurderinger i forbindelse med fastlæggelse af pengestrømsfrembringende enheder og valg af metode og forudsætninger for nedskrivningstest.

Fastlæggelsen af pengestrømsfrembringende enheder er forskellig for de forskellige forretningsområder. Maersk Line driver sin flåde af containerfartøjer i et integreret netværk, hvorfor der udføres nedskrivningstest for de globale containershippingaktiviteter som én enkelt pengestrømsfrembringende enhed. Maersk Oil tester felterne enkeltvis eller samlet, hvis de er forbundet af fælles infrastruktur. APM Terminals anser de enkelte terminaler for at være separate i forbindelse med nedskrivningstests, medmindre kapaciteten styres som en portefølje, hvilket gælder for visse terminaler i Nordeuropa og Global Ports Investments (Rusland). Maersk Drilling anser boreplatforme med ensartet funktionalitet og driftsmiljø for at være pengestrømsfrembringende enheder som følge af, at pengestrømmene i væsentligt omfang er indbyrdes afhængige. Maersk Tankers, Svitzer og Maersk Supply Service grupperer skibene i henhold til type, størrelse osv. i overensstemmelse med strukturen i ledelsens løbende opfølgning.

Der anvendes tilbagediskonterede cash flow-modeller, når dagsværdien ikke kan fastsættes, eller når dagsværdien vurderes at være lavere end kapitalværdien. Der anvendes så vidt muligt eksterne data, og centraliserede processer med inddragelse af koncernfunktioner sikrer, at indeks eller datakilder udvælges efter ensartede kriterier under hensyntagen til forskelle i risici og andre forhold. Der indhentes vurderinger af den aktuelle markedsværdi af skibe, boreplatforme, mv. fra anerkendte mæglere.

Overvejelser vedrørende nedskrivning

På trods af den kortsigtede stigning i olieprisen som følge af OPEC-aftalen har forventningerne på mellemlangt og langt sigt ikke ændret sig væsentligt i forhold til sidste år. Siden olieprisen begyndte at falde i midten af 2014, har olieselskaberne reduceret deres efterforsknings- og udviklingsaktiviteter drastisk, hvilket har haft en negativ indvirkning på offshore-boreaktiviteterne. Desuden har faldet i breakeven-prisen for skiferolieproduktion gjort dette til den laveste omkostningsmulighed for ny olieproduktion.

Nedskrivningerne i Maersk Drilling skyldes primært den aktuelle ubalance mellem udbud og efterspørgsel på offshore-boremarkedet kombineret med usikkerheden vedrørende fremtidsprognoserne for olieprisen, som påvirker efterspørgslen. Der er i løbet af 2016 indgået nye kontrakter til en dagsrate, der ligger på – eller tæt på – breakeven-niveau, fordi ejere foretrækker at have deres

boreplatforme i brug frem for oplagt. Disse faktorer kombineret med færre udbud af nye kontrakter og i stigende grad ophør af eksisterende kontrakter har medført en ændring i ledelsens forventninger til offshore-boreaktiviteten, hvor der fortsat forventes et opsving – men ikke til det samme niveau, som før olieprisen begyndte at falde i 2014. Dagsraterne forventes at stige moderat på kort til mellemlangt sigt i forhold til de rekordlave rater, vi har oplevet i 2016. På linje med markedsanalytikere forventer ledelsen en gradvis udvikling mod mere økonomisk bæredygtige rater på langt sigt, men på et lavere niveau end tidligere. På baggrund af disse udfordrende markedsforhold er der indregnet en nedskrivning på DKK 10,1 mia. i Maersk Drilling før skat.

I deepwater-segmentet, hvor breakeven-priserne for udvikling er højest, er usikkerheden større end på jackup-markedet, der til gengæld er påvirket af leveringen af en lang række nybygninger i løbet af de kommende år.

Dagsværdiskønnene er forbundet med stor usikkerhed som følge af aktivernes art og få markedstransaktioner. Kapitalværdiberegningerne for de enkelte pengestrømsfrembringende enheder er følsomme over for de dagsrater, som forventes at være gældende, når kontrakterne udløber, og over for risikoen for uproduktive perioder i prognoserne. Derudover er diskonteringsrate, vækstrate og EBITDA-margin i terminalperioden kritiske variabler.

Den aktuelle væsentlige ubalance mellem udbud og efterspørgsel inden for Offshore Supply Vessel (OSV), hvor ca. 25 % af skibene er lagt op, og den væsentlige usikkerhed vedrørende den fremtidige efterspørgsel er de primære årsager til nedskrivninger i Maersk Supply Service på DKK 8,1 mia. Maersk Supply Service opererer på de tre følgende markeder i industrien: Anchor Handling Tug Supply Vessel (AHTS), Subsea Supply Vessels (SSV) og Platform Supply Vessel (PSV), som alle står over for udfordringer.

Maersk Supply Service er primært eksponeret over for AHTS-markedet, der for øjeblikket er præget af overudbud og et potentielt strukturelt skift i efterspørgslen. Aktiviteten har historisk været drevet af fortøjede rigge, som skibene er specialkonstrueret til at servicere. Nedgangen på rigmarkedet har vist, at de boreplatforme, der oplægges og genanvendes, primært er fortøjede boreplatforme, som typisk er af en ældre generation og ikke forventes at komme tilbage på markedet som følge af ubalancen mellem udbud og efterspørgsel på rigmarkedet. Ledelsen forventer dog vækst inden for alternative anvendelsesmuligheder såsom fortøjning/support, bugsering og indkvartering på FPSO-området, men der har været en nedgang i den primære forretning i de senere år, og niveauet forventes fortsat at være lavt fremover, hvilket er den primære årsag til nedskrivningerne i Maersk Supply Service.

På trods af overudbud ser udsigterne for SSV-markedet mere positive ud. SSV-markedet, hvor efterspørgslen er drevet af installation, reparationer og vedligeholdelse samt mobilisering inden for offshore-markedet, forventes at rette sig, da der stadig vil være behov for yderligere efterforskning, udvikling og vedligeholdelse på offshore-olie- og -gasområdet for at dække det fremtidige globale energiforbrug. SSV-skibe kan anvendes på tilgrænsende vækstmarkeder, fx dekommissionering og dybhavsminedrift, hvilket understøtter ledelsens forventninger til det fremtidige SSV-marked.

PSV-markedet er det marked, der har det største overudbud i OSV-industrien. PSV-segmentet opfattes som det segment, der er mest kommercialiseret, og det er det mindst differentierede segment, hvilket forventes at fortsætte. Som følge af den stigende markedsbalance og de usikre markedsudsigter forventer ledelsen nu, at opsvinget i markedet bliver mindre. Maersk Supply Service's eksponering over for PSV-markedet er begrænset.

Markedsværdien af skibene i alle tre segmenter er forbundet med usikkerhed, fordi antallet af transaktioner har været yderst begrænset i 2016, idet markedet er kriseram.

Den lave oliepris var den primære årsag til nedskrivning af aktiver i Maersk Oil i 2015, men forudsætningerne og vurderingerne vedrørende fremtiden er mangeartede og komplekse. Nedenfor gives en oversigt over de primære værdiforringelsesindikatorer og ledelsens tilgang til anlæggelse af forudsætninger.

Forhold	Usikkerhedsfaktorer	Ledelsens tilgang	Påvirkede aktiver
Råolieprisen	Kilde anvendt til prisprognoser	Kortsigtet forward-kurve for Brent-olieprisen inflatorisk korrigeret mod et konservativt skøn baseret på markedsanalytikerens prognoser for den normaliserede langsigtede oliepris	Alle skøn over genindvindingsværdien af udviklings- or produktionsaktiver
Feltudvikling	Resultat af ændrede strategier og planer Betingelser i produktionsdelingsaftaler, som udløber Succes med at finde partnere Risici i godkendte planer	Totalt ophør med indregning af aktiver, hvis projekterne viser sig ikke at være kommercielt bæredygtige Vurdering af sandsynligheden for en forlængelse af kontrakter ved udløb heraf Risici afspejlet i diskonteringsatser	Koncessionsrettigheder og udviklingsaktiver i Angola, Kasakhstan og Kurdistan
Nedtagning/ Retablering	Tidspunkt for ophør af produktion Afviklingsomkostninger og retableringsomkostninger	Ophørstidspunkt fremskyndes, hvor det er hensigtsmæssigt Hensigtsmæssige omkostningsestimater	Produktionsaktiver i Storbritannien og Danmark
Udløbne eller afståede koncessionsrettigheder	Forlængelsesoptioner Farm-out-muligheder	Ophør af indregning af efterforskningsaktiver, indtil usikkerhederne er afklaret	Koncessionsrettigheder i Brasilien, USA og Kurdistan

Ovenstående er overvejet for andre felter, hvilket ikke gav anledning til yderligere nedskrivninger eller tilbageførsler i 2016.

Andre kritiske faktorer vedrørende nedskrivningstest på aktiver i Maersk Oil omfatter: effekten af besparelserprojekter, revurdering af oliereserver, sammenlægningsmuligheder, beskatning, inflation og diskonteringsatser. De forventede driftsudgifter er baseret på omfanget af det arbejde, som parterne i de fælleslede enheder har aftalt, samt på de aktuelle priser på olieboringer m.v. Prognoserne tager højde for skattesatser og gældende skattelovgivning på balancedagen. Ændringer i beskatningen kan have væsentlig effekt på genindvindingsværdierne.

I Maersk Line udgør det yderligere fald fragtraterne og det negative resultat i 2016 værdiforringelsesindikatorer, selv om Maersk Line genererede positive pengestrømme i regnskabsåret. Derudover er den skønnede dagsværdi af flåden fortsat væsentligt lavere end den regnskabsmæssige værdi. Der er derfor foretaget et skøn over genindvindingsværdien på baggrund af en beregning af kapitalværdien. Pengestrømsprognosen er baseret på budgetter pr. december 2016, der omfatter forventninger for 2017-21. De primære følsomhedsfaktorer er: udviklingen i fragtrater, containermængder, bunkeromkostninger, effekten af omkostningsbesparelser samt diskonteringsatsen. Ledelsen har anlagt en forudsætning om vækst i mængderne og fortsat pres på fragtraterne, som dog er stigende, samt fortsat omkostningseffektivitet. Nedskrivningstesten viser fortsat råderum fra kapitalværdien til den regnskabsmæssige værdi. Det er ledelsens vurdering, at de anlagte forudsætninger er bæredygtige, og at forskellen i forhold til dagsværdien primært kan forklæres med, at Maersk Line's marginer ligger over branchegennemsnittet.

For APM Terminals er faldet i aktiviteten i de olieproducerende lande en værdiforringelsesindikator for terminalerne i disse lande. Ledelsen vurderer værdiforringelsesindikatorerne og skønner på baggrund heraf genindvindingsværdien af de enkelte terminaler. Da APM Terminals' kapitalandel i Global Port Investments, der udgøres af den erhvervede egenkapitalandel og væsentlige immaterielle anlægsaktiver, blev nedskrevet i 2014, har ledelsen revurderet genindvindingsværdien af denne kapitalandel. Usikre variabler i forbindelse med skønnet er de økonomiske udsigter i Rusland, lokal konkurrence, virkningen på mængder og driftsudgifter samt diskonteringsatsen. Modsatrettede påvirkninger gjorde, at man undgik nedskrivninger i 2016, men det er ikke sikkert, at kapitalandelens regnskabsmæssige værdi kan opretholdes i de kommende år, hvis markederne udvikler sig væsentligt negativt i forhold til de nuværende forventninger. Der er også udarbejdet skøn over genindvindingsværdien for øvrige terminaler, hvor faldende mængder har givet anledning til at udarbejde nedskrivningstests. Der har ikke været behov for nedskrivninger. Fortsat

økonomisk nedgang og manglende muligheder for hjemtagelse af likviditet i visse olieproducerende lande kan potentielt sætte de regnskabsmæssige værdier af terminalerne i disse lande yderligere under pres.

For oplysninger om nedskrivninger, genindvindingsværdier og diskonteringssatser henvises til note 5 og 6.

Afskrivninger og restværdier

Brugstiden vurderes på grundlag af tidligere erfaringer samt ledelsens skøn over den periode, i hvilken aktiverne vil give en økonomisk fordel. Ledelsen beslutter undertiden at ændre den skønnede brugstid for enkeltaktiver eller grupper af aktiver med ensartede karakteristika på grund af faktorer såsom vedligeholdelsesstand, teknisk udvikling og miljøkrav. For olieproduktionsanlæg er produktionsperioden baseret på ledelsens vurdering af, hvornår det ikke længere vil være kommercielt bæredygtigt at fortsætte med udvinding af olie eller gas, hvilket i høj grad afhænger af de fremtidige oliepriser, produktionsomkostningerne og de tekniske udnyttelsesmuligheder for udvinding. De brugstider, der typisk anvendes for nye aktiver, fremgår af note 21.

Det er vanskeligt at foretage et skøn over restværdien i lyset af de lange brugstider for skibe og boreplatforme, usikkerhed med hensyn til fremtidige økonomiske forhold samt den fremtidige pris på stål, som anses for at være den væsentligste bestemmende faktor for restværdien. Som hovedregel vurderes restværdien for skibe og boreplatforme indledningsvist at udgøre 10 % af købsprisen ekskl. dokningsomkostninger. Den langsigtede anskuelse anvendes for i videst muligt omfang at se bort fra midlertidige konjunktursvingning, som kan være betydelige.

RETABLERINGSFORPLIGTELSE

I forbindelse med olie- og gasaktiviteter foretages der hensættelser til omkostninger til lukning af brønde, fjernelse af produktionsanlæg og miljømæssig retablering (havbund m.v.). Den indregnede forpligtelse baseres på kontraktmæssige aftaler samt gældende lovmæssige krav.

Hensættelser til nedtagning og retablering beror i væsentligt omfang på skøn, selv om de er en følge af Gruppens egne planer i samarbejde med partnere og andre interesseparter. Gruppen har begrænset reel erfaring med offshore-retablering, og de lokale forhold kan variere. Prognoseperioden er lang, og diskonteringssatserne er derfor primære variable i skønnene. Den anvendte metode er i overensstemmelse med almindelig branchepraksis. Det forventede tidsforløb for anvendelsen af hensættelsen og de gennemsnitlige diskonteringssatser er oplyst i note 12.

AKTIVITETER I LANDE MED BEGRÆNSET ADGANG TIL HJEMTAGELSE AF OVERSKYDENDE LIKVIDITET

Gruppen har aktiviteter over hele verden og har således aktiviteter i lande, hvor adgangen til at hjemtage overskydende likviditet er begrænset. I disse lande foretager ledelsen en vurdering af, hvordan disse transaktioner og balanceposter skal indregnes i regnskabet. Vurderingen er baseret på mulighederne for at hjemtage likviditet på alternative måder, fx ved at handle med aktier eller råvarer.

HENSÆTTELSE TIL PENSIONER OG ANDRE PERSONALEYDELSER

For ydelsesbaserede pensionsordninger anlægger ledelsen forudsætninger med hensyn til fremtidige ændringer i aflønning og pension, naturlig afgang af medarbejdere, forventet levealder, inflation og diskonteringssatser. I forbindelse med anlæggelse af disse forudsætninger benytter ledelsen sig af rådgivning fra de aktuarer, der har foretaget værdiansættelserne. Inflations- og diskonteringssatserne fastlægges centralt for større ordninger i de enkelte lande. Alle andre forudsætninger fastlægges for hver enkelt ordning. Oplysninger om de væsentligste forudsætninger samt forpligtelsernes følsomhed over for ændringer i forudsætningerne fremgår af note 11.

Fondsadministratorerne foretager måling til dagsværdi af pensionsaktiverne.

HENSÆTTELSE TIL RETSTVISTER, USIKRE SKATTEPOSITIONER, MV.

Ledelsens skøn over hensættelser i forbindelse med retstvister, herunder tvister vedrørende skatter og afgifter, er baseret på den tilgængelige viden om sagernes faktiske substans og en juridisk vurdering af de pågældende sager. Det kan tage adskillige år, før man når frem til en afgørelse i retstvister - såvel gennem forhandling som gennem en retssag - og der vil være betydelig usikkerhed med hensyn til resultatet.

Gruppen er part i en række retstvister af forskelligt omfang med skattemyndigheder. Der er foretaget passende hensættelser, hvor der er en overvejende sandsynlighed for, at der skal betales yderligere skattebeløb i de enkelte sager. Der foretages ikke hensættelser til krav, hvor sandsynligheden for betaling efter ledelsens opfattelse er mindre end 50 %. Sådanne risici vurderes i stedet for de enkelte porteføljer i de pågældende geografiske områder, og baseret på risikoen i det pågældende land foretages der hensættelser, hvis der er en overvejende samlet risiko for yderligere betalinger.

UDSKUDE SKATTEAKTIVER

Målingen af udskudte skatteaktiver i forbindelse med Gruppens mulighed for at anvende aktiverne er baseret på ledelsens skøn. Ledelsen overvejer sandsynligheden for anvendelse på grundlag af de seneste forretningsplaner og de seneste regnskabsresultater i de enkelte enheder. Udskudte nettoskatteaktiver, som er opstået i enheder med regnskabsmæssige underskud i enten indeværende eller foregående periode, udgør DKK 2,3 mia. (DKK 3.080 mio.), eksklusive enheder, der deltager i sambeskatningsordninger. Disse aktiver vedrører hovedsageligt ikke-anvendte skattemæssige underskud eller fradragsberettigede midlertidige forskelle opstået i

forbindelse med udviklingen af olie- eller gasfelter, opførelsen af terminaler eller mobilisering af boreplatforme, hvor en skattepligtig gevinst er opnået i indeværende periode eller forventes opnået inden for en overskuelig fremtid.

VURDERING AF BESTEMMENDE INDFLYDELSE, FÆLLES BESTEMMENDE INDFLYDELSE ELLER BETYDELIG INDFLYDELSE

Gruppens bestemmende indflydelse, fælles bestemmende indflydelse eller betydelige indflydelse i en enhed eller aktivitet beror på en vurdering af beføjelser samt eksponering over for udsving i afkastet.

Vurderingen af bestemmende indflydelse i olie- og gasaktiviteter indebærer en analyse af operatørernes position i fællesledede arrangementer. Operatørerne er ansvarlige for den daglige ledelse af de aktiviteter, der udføres inden for rammerne af det fællesledede arrangement. Eftersom operatørerne ikke påtager sig nogen risiko i forbindelse med — og ikke har nogen ret til — afkast ud over deres investerede andel, og eftersom de efter aftale kan erstattes af andre, betragtes operatørerne som agenter i henhold til IFRS 10. Operatører af pool-ordninger inden for skibsfart vurderes på samme måde.

I forbindelse med vurderingen af fælles bestemmende indflydelse foretages der en analyse for at fastslå, hvilke beslutninger der kræver enstemmighed, og hvorvidt disse vedrører aktiviteter, der har en væsentlig indflydelse på afkastet. Der anses for at være tale om fælles bestemmende indflydelse, når forretningsplaner, arbejdsprogrammer og budgetter skal vedtages enstemmigt. Inden for olie- og gasaktiviteter foretages der vurdering af fælles bestemmende indflydelse for hver enkelt fase. Disse omfatter typisk efterforskning og udvikling, produktion og afvikling. Enstemmighed er ofte ikke påkrævet i produktionsfasen. Forudsat at aftaleparterne har direkte og uindskrænkede rettigheder og forpligtelser hvad angår arrangementets aktiver eller forpligtelser, uanset stemmeret, behandles arrangementet regnskabsmæssigt som et driftsfællesskab igennem alle faser.

For pool-ordninger inden for skibsfart kræves der ikke enstemmighed i beslutninger om relevante aktiviteter. Dog har aftaleparterne direkte og uindskrænkede rettigheder og forpligtelser hvad angår enhedens aktiver eller forpligtelser, og da pool-ordningerne ikke er struktureret i separate juridiske enheder, behandles parterne som driftsfællesskabspartnere.

LEASING

Der anlægges vurdering ved klassifikationen af leasingkontrakter som operationel eller finansiell leasing. Gruppen indgår et betydeligt antal leasingkontrakter, hvoraf nogle er kombinerede leasing- og servicekontrakter såsom time charter-aftaler.

Ledelsen anvender en formaliseret proces til klassifikation og vurdering af nutidsværdien for finansielle leasingkontrakter med brug af specialiseret personale i koncernfunktionerne.

Investeringer disponible for salg

Der anlægges skøn ved værdiansættelsen af de unoterede aktier i Dansk Supermarked Gruppen, der er klassificeret som investeringer disponible for salg og indregnes via anden totalindkomst. Der henvises til note 14 for yderligere oplysninger.

NOTE 23: EFTERFØLGENDE BEGIVENHEDER

Maersk Line indgik den 1. december en aftale om køb af det tyske containershippingselskab Hamburg Süd. Endelig aftale er indgået 14. marts 2017 og er betinget af bestyrelses- og myndighedsgodkendelser, som forventes senere i 2017. Købet forventes at være endelig gennemført ultimo 2017.

Herudover har der ikke - efter regnskabsårets afslutning - indtruffet væsentlige begivenheder for A. P. Møller Holding Gruppen.

NOTE 24: JOINT OPERATIONS

Gruppens joint operations findes udelukkende i Maersk Oil. Nedenfor er listet væsentlige joint operations:

2016	Placering af joint operations	Land	Ejerskab	Stemme-rettigheder
I produktion				
Hassi Berkine	Algeriet on Shore, Block 208 (El Merk) + Block 404	Algeriet	11,0%	-
Dansk Undergrunds Consortium	Nordsøen, Danmark	Danmark	31,2%	31,2%
Sarsang	Irak Kurdistan on shore	Irak Kurdistan	18,0%	22,5%
Dunga	Kazakhstan on shore	Kasakhstan	60,0%	60,0%
Gryphon	Nordsøen, Storbritannien	Storbritannien	86,5%	86,5%
South Gryphon	Nordsøen, Storbritannien	Storbritannien	89,9%	89,9%
Harding	Nordsøen, Storbritannien	Storbritannien	30,0%	30,0%
Golden Eagle	Nordsøen, Storbritannien	Storbritannien	31,6%	31,6%
Jack	Den Mexikanske Golf	USA	25,0%	25,0%
Ikke i produktion				
Chissonga	Block 16, offshore Angola	Angola	65,0%	65,0%
Johan Sverdrup	Nordsøen, Norge, Block 501	Norge	20% ¹	20,0%
Culzean	Nordsøen, Storbritannien	Storbritannien	50,0%	50,0%
Flyndre	Nordsøen, Storbritannien	Storbritannien	65,9%	65,9%
Flyndre	Nordsøen, Norge	Norge	6,3%	6,3%
South Lokichar	Nord-vest Kenya	Kenya	25,0%	25,0%

2015	Placering af joint operations	Land	Ejerskab	Stemme-rettigheder
I produktion				
Hassi Berkine	Algeriet on Shore, Block 208 (El Merk) + Block 404	Algeriet	11,0%	-
Campo Polvo	Offshore Brasilien	Brasilien	40,0%	40,0%
Dansk Undergrunds Consortium	Nordsøen, Danmark	Danmark	31,2%	31,2%
Sarsang	Irak Kurdistan on shore	Irak Kurdistan	18,0%	22,5%
Dunga	Kazakhstan on shore	Kasakhstan	60,0%	60,0%
Gryphon	Nordsøen, Storbritannien	Storbritannien	86,5%	86,5%
South Gryphon	Nordsøen, Storbritannien	Storbritannien	89,9%	89,9%
Harding	Nordsøen, Storbritannien	Storbritannien	30,0%	30,0%
Golden Eagle	Nordsøen, Storbritannien	Storbritannien	31,6%	31,6%
Jack	Den Mexikanske Golf	USA	25,0%	25,0%
Ikke i produktion				
Chissonga	Block 16, offshore Angola	Angola	65,0%	65,0%
Johan Sverdrup	Nordsøen, Norge	Norge	20% ¹	20,0%
Culzean	Nordsøen, Storbritannien	Storbritannien	50,0%	50,0%
Flyndre	Nordsøen, Storbritannien	Storbritannien	65,9%	65,9%
Flyndre	Nordsøen, Norge	Norge	6,3%	6,3%
Buckskin	Den Mexikanske Golf	USA	20,0%	20,0%

¹ 20. august 2015 blev Maersk Oil tildelt 8,44% af Johan Sverdrup-feltet (udnyttet mellem block 501 og block 265).

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for 2016 for A.P. Møller Holding A/S.

Årsrapporten for A.P. Møller Holding A/S for 2016 er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabsloven for så vidt angår årsregnskabet samt i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS) som godkendt af EU og yderligere krav i årsregnskabsloven for så vidt angår det konsoliderede regnskab og giver efter vor opfattelse et retvisende billede af Selskabets og Gruppens aktiver og passiver, finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af Selskabets og Gruppens aktiviteter samt Gruppens pengestrømme for regnskabsåret 2016.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

København den 29. marts 2017

Direktion:

Robert M. Ugkla
Adm. direktør

Martin Larsen

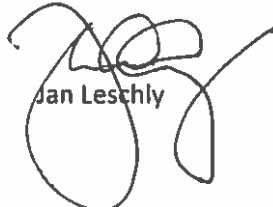

Martin Gottlob

Bestyrelse:

Ane Mærsk Mc-Kinney Ugkla
Formand

Jan Leschly

Peter Strarup

Lars-Erik Brenøe

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejeren i A.P. Møller Holding A/S

Konklusion

Det er vores opfattelse, at det konsoliderede regnskab giver et retvisende billede af Gruppens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af Gruppens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i årsregnskabsloven.

Det er endvidere vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af Selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af Selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Vi har revideret det konsoliderede regnskab og årsregnskabet for A.P. Møller Holding A/S for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis for såvel Gruppen som Selskabet, samt totalindkomstopgørelse og pengestrømsopgørelse for Gruppen ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit *Revisors ansvar for revisionen af regnskabet*. Vi er uafhængige af Gruppen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med det konsoliderede regnskab og årsregnskabet, og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et konsolideret regnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere Gruppens og Selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere Gruppen eller Selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men ikke en garanti for, at en revision der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandling som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af Gruppens og Selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om Gruppens og Selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at Gruppen og Selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i Gruppen til brug for at udtrykke en konklusion om det konsoliderede regnskab. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre revisionen af Gruppen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

København, den 29. marts 2017

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 33 77 12 31

Mogens Nørgaard Mogensen
statsautoriseret revisor

Gert Fisker Tomczyk
statsautoriseret revisor

Virksomhedsoversigt

Primært via ejerskabet af A.P. Møller Mærsk-Gruppen omfatter A.P. Møller Holding Gruppen i alt ca. 900 selskaber. Væsentlige selskaber er listet nedenfor. For selskaber ejet via A.P. Møller – Mærsk A/S er anført den ejerandel som besiddes af A.P. Møller Mærsk A/S. En mere omfattende liste af selskaber er tilgængelig på <http://investor.maersk.com/da/financials.cfm>

Datterselskaber ejet direkte af A.P. Møller Holding

Navn	Hjemsted	Ejerandel
APMH Invest A/S	Danmark	100%
A. P. Møller Holding Invest II A/S	Danmark	100%
A. P. Møller - Mærsk A/S	Danmark	42%

Datterselskaber ejet via A.P. Møller - Mærsk A/S

Navn	Hjemsted	Ejerandel
A.P. Moller Finance SA	Schweiz	100%
A.P. Moller Singapore Pte. Ltd.	Singapore	100%
Addicks & Kreye Container Service GmbH & Co. KG	Tyskland	51%
APM Terminals - Aarhus A/S	Danmark	100%
APM Terminals Algeciras S.A.	Spanien	100%
APM Terminals Apapa Ltd.	Nigeria	94%
APM Terminals B.V.	Holland	100%
APM Terminals Bahrain B.S.C.	Bahrain	80%
APM Terminals Callao S.A.	Peru	51%
APM Terminals China Co. Ltd.	Hong Kong	100%
APM Terminals Elizabeth, LLC	USA	100%
APM Terminals Gothenburg AB	Sverige	100%
APM Terminals India Pvt. Ltd.	Indien	100%
APM Terminals Inland Services S.A.	Peru	100%
APM Terminals Lazaro Cardenas S.A. de C.V.	Mexico	100%
APM Terminals Liberia Ltd.	Libyen	75%
APM Terminals Management B.V.	Holland	100%
APM Terminals Mobile, LLC	USA	100%
APM Terminals Moin S.A.	Costa Rica	100%
APM Terminals Maasvlakte II B.V.	Holland	100%
APM Terminals North America B.V.	Holland	100%
APM Terminals Pacific LLC	USA	100%
APM Terminals Rotterdam B.V.	Holland	100%
APM Terminals Tangier SA	Marokko	90%
Aqaba Container Terminal Company Ltd.	Jordan	50%
Bermutine Transport Corporation Ltd.	Bermuda	100%
Coman SA	Benin	100%
Container Operators S.A.	Chile	100%
	Forenede	
Damco (UAE) FZE	Arabiske Emirater	100%
Damco A/S	Danmark	100%
Damco Australia Pty. Ltd.	Australien	100%

Navn	Hjemsted	Ejerandel
Damco Belgium NV	Belgien	100%
Damco China Ltd.	Kina	100%
Damco Distribution Services Inc.	USA	100%
Damco France SAS	Frankrig	100%
Damco India Pvt. Ltd.	Indien	100%
Damco International A/S	Danmark	100%
Damco Logistics Uganda Ltd.	Uganda	100%
Damco Sweden AB	Sverige	100%
Damco UK Ltd.	Storbritannien	100%
Damco USA Inc.	USA	100%
Farrell Lines Inc.	USA	100%
Gateway Terminals India Pvt. Ltd.	Indien	74%
Lilypond Container Depot Nigeria Ltd.	Nigeria	91%
Maersk (China) Shipping Company Ltd.	Kina	100%
Maersk A/S	Danmark	100%
Maersk Agency U.S.A. Inc.	USA	100%
Maersk Aviation Holding A/S	Danmark	100%
Maersk B.V.	Holland	100%
Maersk Bangladesh Ltd.	Bangladesh	100%
Maersk Container Industry A/S	Danmark	100%
Maersk Container Industry Dongguan Ltd.	Kina	100%
Maersk Container Industry Qingdao Ltd.	Kina	100%
Maersk Denizcilik A.Ş.	Tyrkiet	100%
Maersk Drilling A/S	Danmark	100%
Maersk Drilling Deepwater A/S	Danmark	100%
Maersk Drilling Deepwater Egypt LLC	Egypten	100%
Maersk Drilling Holdings Singapore Pte. Ltd.	Singapore	100%
Maersk Drilling International A/S	Danmark	100%
Maersk Drilling Norge AS	Norge	100%
Maersk Drilling USA Inc.	USA	100%
Maersk Drillship III Singapore Pte. Ltd.	Singapore	100%
Maersk Drillship IV Singapore Pte. Ltd.	Singapore	100%
Maersk Egypt For Maritime Transport SAE	Egypten	100%
Maersk Energia Ltda.	Brasilien	100%
Maersk Energy Marketing A/S	Danmark	100%
Maersk Energy UK Ltd.	Storbritannien	100%
Maersk FPSOs A/S	Danmark	100%
Maersk Gabon SA	Gabon	100%
Maersk Global Service Centres (Chengdu) Ltd.	Kina	100%
Maersk Global Service Centres (India) Pvt. Ltd.	Indien	100%
Maersk Holding B.V.	Holland	100%
Maersk Hong Kong Ltd.	Hong Kong	100%
Maersk Inc.	USA	100%
Maersk Integrator Norge A/S	Danmark	100%
Maersk Inter Holding B.V.	Holland	100%
Maersk Interceptor Norge A/S	Danmark	100%
Maersk Intrepid Norge A/S	Danmark	100%

Navn	Hjemsted	Ejerandel
Maersk Line A/S	Danmark	100%
Maersk Line Agency Holding A/S	Danmark	100%
Maersk Line UK Ltd.	Storbritannien	100%
Maersk Line, Limited Inc.	USA	100%
Maersk Logistics Warehousing China Company Ltd.	Hong Kong	100%
Maersk Oil Angola A/S	Danmark	100%
Maersk Oil Brasil Ltda.	Brasilien	100%
Maersk Oil GB Ltd.	Storbritannien	100%
Maersk Oil Gulf of Mexico Four LLC	USA	100%
Maersk Oil Kazakhstan GmbH	Tyskland	100%
Maersk Oil North Sea UK Ltd.	Storbritannien	100%
Maersk Oil Norway AS	Norge	100%
Maersk Oil Qatar A/S	Danmark	100%
Maersk Oil Three PL B.V.	Holland	100%
Maersk Oil Trading Inc.	USA	100%
Maersk Oil UK Ltd.	Storbritannien	100%
Maersk Shipping Hong Kong Ltd.	Hong Kong	100%
Maersk Supply Service (Angola) Lda.	Angola	49%
Maersk Supply Service A/S	Danmark	100%
Maersk Supply Service Canada Ltd.	Canada	100%
Maersk Supply Service International A/S	Danmark	100%
Maersk Supply Service UK Ltd.	Storbritannien	100%
Maersk Tankers A/S	Danmark	100%
Maersk Tankers Singapore Pte. Ltd.	Singapore	100%
Maersk Treasury Center (Asia) Pte. Ltd.	Singapore	100%
Maersk Vietnam Ltd.	Vietnam	100%
Maersk Viking LLC	USA	100%
MCC Transport Singapore Pte. Ltd.	Singapore	100%
Mercosul Line Navegacao E Logistica Ltda.	Brasilien	100%
Mærsk Innovator Norge A/S	Danmark	100%
Mærsk Inspirer Norge A/S	Danmark	100%
Mærsk Olie Algeriet A/S	Danmark	100%
Mærsk Olie og Gas A/S	Danmark	100%
New Times International Transport Service Co. Ltd.	Kina	100%
Poti Sea Port Corporation	Georgien	100%
PT Damco Indonesia	Indonesien	98%
Rederiaktieselskabet Kuling	Danmark	100%
Rederiet A.P. Møller A/S	Danmark	100%
Safmarine (Pty) Ltd.	Sydafrika	100%
Safmarine MPV NV	Belgien	100%
Seago Line A/S	Danmark	100%
Sogester - Sociedade Gestora De Terminais S.A.	Angola	51%
Suez Canal Container Terminal SAE	Egypten	55%
SVITZER A/S	Danmark	100%
Svitzer Australia Pty Ltd	Australien	100%
SVITZER Marine Ltd.	Storbritannien	100%
Terminal 4 S.A.	Argentina	100%

Navn	Hjemsted	Ejerandel
U.S. Marine Management, Incorporated	USA	100%
West Africa Container Terminal Nigeria Ltd.	Nigeria	100%

Associerede selskaber ejet via APMH Invest A/S

Navn	Hjemsted	Ejerandel
Danske Bank A/S	Danmark	20%

Associerede selskaber ejet via A.P. Møller - Mærsk A/S

Navn	Hjemsted	Ejerandel
Abidjan Terminal SA	Elfenbenskysten	40%
Brigantine International Holdings Ltd.	Hong Kong	30%
Brigantine Services Ltd.	Hong Kong	30%
Congo Terminal Holding SAS	Frankrig	30%
Congo Terminal SA	Demokratiske Republik Congo	23%
Cosco Ports (Nansha) Ltd.	Britiske Jomfruøer	34%
Guangzhou South China Oceangate Container Terminal Co. Ltd.	Kina	20%
Gujarat Pipavav Port Ltd.	Indien	43%
Höegh Autoliners Holdings AS	Norge	39%
Intra Inc.	USA	20%
Meridian Port Services Ltd.	Ghana	42%
Salalah Port Services Company SAOG	Oman	30%
Shanghai Tie Yang Multimodal Transportation Co. Ltd.	Kina	29%
South Asia Gateway Pvt. Ltd.	Sri Lanka	33%
Tianjin Port Alliance International Container Terminal Co. Ltd.	Kina	20%

Joint ventures ejet via A.P. Møller - Mærsk A/S

Navn	Hjemsted	Ejerandel
Anchor Storage Ltd.	Bermuda	51%
Ardent Holdings Limited	Storbritannien	50%
Brasil Terminal Portuario S.A.	Brasilien	50%
Cai Mep International Terminal Co. Ltd.	Vietnam	49%
Dalian Port Container Terminal Co. Ltd.	Kina	20%
Douala International Terminal SA	Cameroun	40%
Drilling & Petroleum Services Company	Saudi Arabien	50%
Egyptian Drilling Company SAE	Egypten	50%
Eurogate Container Terminal Wilhelmhaven Beteiligungsgesellschaft GmbH	Tyskland	30%
First Container Terminal ZAO	Rusland	31%
Global Ports Investments PLC	Cypern	31%
LR2 Management K/S	Danmark	50%
North Sea Terminal Bremerhaven Verwaltungsgesellschaft GmbH	Tyskland	50%
Pelabuhan Tanjung Pelepas Sdn. Bhd.	Malaysia	30%
Petrolsport OAO	Rusland	31%
Qingdao New Qianwan Container Terminal Co. Ltd.	Kina	16%
Qingdao Qianwan Container Terminal Co. Ltd.	Kina	20%

Navn	Hjemsted	Ejerandel
Shanghai East Container Terminal Co. Ltd.	Kina	49%
Smart International Logistics Company Ltd.	Kina	49%
South Florida Container Terminal LLC	USA	49%
Vostochnaya Stevedore Company OOO	Rusland	31%
Xiamen Songyu Container Terminal Co. Ltd.	Kina	25%

